

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Srovnání produktů platebního styku Komerční
banky, a. s. a České spořitelny, a. s. v porovnání
s mateřskými bankami**

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Liběna Kantnerová, Ph.D.

Autor

Darina Nohejlová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Darina NOHEJLOVÁ**
Osobní číslo: **E08298**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Srovnání produktů platebního styku Komerční banky a. s. a České spořitelny a. s. v porovnání s mateřskými bankami**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Srovnat produkty platebního styku, které poskytuje Komerční banka a. s. a Česká spořitelna a. s. a zhodnotit je vzájemně mezi sebou i ve vztahu k vybraným mateřským bankám a jejich produktům.

Osnova:

1. Úvod
2. Literární přehled
3. Metodický postup
4. Právní úprava bankovníctví týkající se sledovaných produktů
5. Produkty platebního styku Komerční banky a.s.
6. Produkty platebního styku České spořitelny a.s.
7. Porovnání produktů obou bankovních institucí
8. Srovnání produktů bank s jejich mateřskými bankami
9. Závěr
10. Přehled použité literatury

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Máče, M.: Platební styk - klasický a elektronický. Praha: GRADA, 2006. 220 s., 1. vydání. ISBN 80-247-1725-5

Polouček, S. a kol.: Bankovníctví. Praha: C. H. Beck, 2006. 736 s., 1. vydání. ISBN 80-7179-462-7

Půlpánová, S.: Komerční bankovníctví v České republice. Praha: Oeconomia, 2009. 338 s., 2. vydání. ISBN 978-80-245-1180-1


Vedoucí bakalářské práce: Ing. Liběna Kantnerová
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 25. října 2010

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2011


prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., prof.h.c.
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice


doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 25. října 2010

Poděkování

Děkuji Ing. Liběně Kantnerové, Ph.D. za odborné vedení, cenné metodické rady a připomínky při vedení a zpracování této bakalářské práce.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 19. 4. 2011

.....
Darina Nohejlová

OBSAH

| | |
|--|-----------|
| Seznam ilustrací | 4 |
| Seznam tabulek | 5 |
| Seznam používaných zkratk | 6 |
| 1. ÚVOD..... | 7 |
| 2. METODICKÝ POSTUP | 9 |
| 2.1 Cíl bakalářské práce | 9 |
| 2.2 Metodický postup..... | 9 |
| 2.3 Zdroje informací..... | 10 |
| 3. LITERÁRNÍ PŘEHLED | 11 |
| 3.1 Bankovní platební styk..... | 11 |
| 3.2 Právní úprava platebního styku..... | 11 |
| 3.3 Formy platebního styku a zúčtování | 13 |
| 3.4 Účastníci a funkce platebního styku | 15 |
| 3.5 Bezhotovostní platební styk | 15 |
| 3.6 Hotovostní platební styk | 16 |
| 3.7 Zajištění a záruky v platebním styku | 18 |
| 3.7.1 Dokumenty a dodací podmínky..... | 18 |
| 3.7.2 Dokumentární inkaso..... | 19 |
| 3.7.3 Dokumentární akreditiv..... | 20 |
| 3.8 Platební systémy..... | 22 |
| 3.8.1 Účastníci platebního systému | 23 |
| 3.8.2 Provedení platebních systémů | 23 |
| 3.8.3 Rizika platebních systémů..... | 25 |

| | |
|--|-----------|
| 3.9 Mezibankovní platební styk v ČR..... | 26 |
| 3.9.1 Zúčtovací centrum České národní banky | 26 |
| 3.9.2 Lhůty zákonem dané pro provedení převodu | 27 |
| 3.9.3 Bankovní spojení | 28 |
| 3.10 Přeshraniční platební styk | 28 |
| 3.10.1 IBAN | 29 |
| 3.10.2 SWIFT | 30 |
| 3.11 Elektronický platební styk..... | 31 |
| 3.11.1 Vymezení platebních produktů..... | 32 |
| 3.11.2 Druhy elektronických peněz | 32 |
| 3.11.3 Prostředky vzdáleného přístupu | 33 |
| 4. PRÁVNÍ ÚPRAVA BANKOVNICTVÍ TÝKAJÍCÍ SE SLEDOVANÝCH PRODUKTŮ..... | 36 |
| 4.1 Všeobecné změny od roku 1989 | 36 |
| 4.2 Současná právní úprava v bankovníctví..... | 36 |
| 5. PRODUKTY PLATEBNÍHO STYKU KOMERČNÍ BANKY, A. S..... | 40 |
| 5.1 Historie Komerční banky | 40 |
| 5.2 Současnost Komerční banky | 41 |
| 5.3 Produkty platebního styku KB | 42 |
| 5.3.1 Nevhodné balíčky bankovních produktů..... | 42 |
| 5.3.2 Srovnávané balíčky bankovních produktů | 42 |
| 6. PRODUKTY PLATEBNÍHO STYKU ČESKÉ SPOŘITELNY, A. S. | 44 |
| 6.1 Historie České spořitelny | 44 |
| 6.2 Informace ze současné doby | 44 |
| 6.3 Produkty platebního styku ČS..... | 45 |

| | | |
|------------|--|-----------|
| 6.3.1 | Charakteristika a popis | 46 |
| 6.3.2 | Výhody | 48 |
| 7. | POROVNÁNÍ PRODUKTŮ OBOU BANKOVNÍCH INSTITUCÍ | 49 |
| 7.1 | Představení firmy South Bohemia Star, s. r. o. | 49 |
| 7.1.1 | Stručná historie firmy | 49 |
| 7.1.2 | Organizační struktura firmy | 50 |
| 7.1.3 | Charakteristika odbytových cest..... | 50 |
| 7.1.4 | Postavení na trhu | 51 |
| 7.2 | Parametry pro hodnocení produktových balíčků | 51 |
| 7.3 | Běžný účet firmy South Bohemia Star, s. r. o. | 51 |
| 7.4 | Srovnání balíčků bankovních služeb Komerční banky..... | 53 |
| 7.5 | Konfigurace Firemního účtu České spořitelny | 55 |
| 8. | SROVNÁNÍ PRODUKTŮ BANK S JEJICH MATEŘSKÝMI BANKAMI | 57 |
| 8.1 | Představení banky Société Générale | 57 |
| 8.2 | O společnosti Erste Group | 59 |
| 8.3 | Měsíční náklady na účet firmy South Bohemia Star, s. r. o. u mateřských bank.. | 60 |
| 8.3.1 | Náklady na bankovní účet vedený u Société Générale | 60 |
| 8.3.2 | Náklady na bankovní účet vedený u Erste Group | 61 |
| 9. | ZÁVĚR | 63 |
| 10. | SUMMARY | 66 |
| 11. | PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY | 67 |
| 12. | PŘÍLOHY | 71 |

Seznam ilustrací

Obrázek č. 1: Průběh dokumentárního inkasa

Obrázek č. 2: Průběh dokumentárního akreditivu

Obrázek č. 3: Princip zúčtování prostřednictvím korespondentských bank

Obrázek č. 4: Princip mezibankovního platebního styku prostřednictvím zúčtovacích center

Obrázek č. 5: Schéma jednotného propojení komunikačních kanálů se systémem banky

Obrázek č. 6: Organizační struktura firmy South Bohemia Star, s. r. o.

Obrázek č. 7: Státy, kde působí skupina Sociétés Générale

Obrázek č. 8: Státy, kde působí skupina Erste Group

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní rozdělení platebního styku

Tabulka č. 2: Funkce finančních institucí v platebním styku

Tabulka č. 3: Formy klientského účtu

Tabulka č. 4: Základní rozdělení dokumentů

Tabulka č. 5: Příchozí banky (ve prospěch účtu)

Tabulka č. 6: Banky odchozí (na vrub účtu)

Tabulka č. 7: Rozpis poplatků za položky (leden 2011)

Tabulka č. 8: Měsíční náklady balíčku KOMFORT

Tabulka č. 9: Měsíční náklady balíčku EXCELENT

Tabulka č. 10: Měsíční náklady produktu KOMPLET 100

Tabulka č. 11: Měsíční náklady Firemního účtu „Standard I“

Tabulka č. 12: Měsíční náklady Firemního účtu „Standard II“

Tabulka č. 13: Jednotlivé měsíční náklady na účet firmy South Bohemia Star, s. r. o.

Seznam používaných zkratk

| | |
|-------|---|
| ČNB | Česká národní banka |
| ČR | Česká republika |
| ČS | Česká spořitelna, a. s. |
| EB | Erste Bank |
| EG | Erste Group |
| EHP | Evropský hospodářský prostor |
| EHS | Evropské hospodářské společenství |
| EPS | Elektronický platební systém |
| ES | Evropská společenství |
| IBAN | International Bank Account Number |
| ICC | Mezinárodní obchodní komora |
| KB | Komerční banka, a. s. |
| SG | Société Générale |
| SR | Slovenská republika |
| SWIFT | Society for Worldwide Interbank Financial Communication |
| SZD | System zabezpečení dat |

1. ÚVOD

Tato bakalářská práce je zaměřena na oblast bankovníctví, jež v posledních letech zaznamenává stále větší rozvoj a stává se nedílnou součástí života nejen velkých společností, ale i fyzických osob. Roste nabídka nejrůznějších produktů a služeb současného bankovníctví, zejména se zvyšuje počet bezhotovostních transakcí a nabídka produktů pro širokou klientelu od novorozenců po občany důchodového věku, pro drobné podnikatele, ale i pro velké až nadnárodní společnosti. S tímto rozvojem úzce souvisí zajištění informovanosti o nabízených službách, zejména prostřednictvím médií, pro širokou veřejnost a v poslední době i formou osobního informování jednotlivých klientů od bankovních institucí apod. Nedílnou součástí těchto služeb je zvyšování bezpečnosti informačních technologií a mimo jiné i snaha sjednotit českou právní úpravu bankovníctví s právní úpravou států Evropské unie.

Platební styk v rámci Evropy stále vnímáme jako jednotlivé národní platební systémy. Ty jsou ovlivňovány zákony jednotlivých států, což vede k výrazným rozdílům při provádění platebního styku na národní úrovni v porovnání s úrovní platebního styku na úrovni ostatních států Evropské unie. Rozdíly se projevují zejména z hlediska bezpečnosti, efektivnosti a velikosti nákladů při zúčtování jednotlivých plateb. K prohloubení těchto rozdílů nemálo přispělo i zavedení měny euro, jako jednotné měny pro státy Evropské unie. Proto se Evropská centrální banka snaží o sjednocení těchto systémů - jedna z posledních jejích aktivit byl zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, kterým došlo k těmto změnám: zkrácené lhůty v provádění platebních transakcí, odpovědnost poskytovatele za neautorizovanou transakci, odpovědnost majitele karty, blokáce platební karty zdarma, nová pravidla pro provádění inkas, výpisy měsíčně, rušení účtu zdarma, širší působnost finančního arbitra apod.

I přes trvalé zlepšování bankovních služeb, jejich rozvoj a častější využívání informačních technologií nejsou zákazníci českých bank příliš spokojeni s nabízenými službami bankovních institucí. Podle společnosti EPSI Research, která zkoumá vztah bank a klientů v Česku, zaostává naše země za celoevropským průměrem. Občanům

v České republice nejvíce vadí nepřehlednost sazebníků a téměř nemožnost porovnání cen jednotlivých nabízených produktů a služeb bankovních institucí. Dalším negativem je v některých případech i způsob jednání s klienty, vysoké poplatky za poskytované služby apod.

Práce je zaměřena na konkrétní porovnání platebního styku u Komerční banky, a. s. a České spořitelny, a. s. a současně mezi jejich mateřskými bankami, jež jsou aplikovány na podmínky menšího podniku. Pro práci byla zvolena firma South Bohemia Star, s. r. o. se sídlem ve Veselí nad Lužnicí, ulice Štěpnice 718, IČO 47252472. Cílem je tedy najít bankovní produkt či balíček služeb, který bude pro tuto firmu z hlediska jejích potřeb nejvýhodnější. Daná společnost využívá produkty, jimiž jsou: vedení běžného účtu, měsíční výpis zasílaný poštou, internetové bankovníctví, přes které je prováděn platební styk.

2. METODICKÝ POSTUP

2.1 Cíl bakalářské práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je srovnat produkty platebního styku, které poskytuje Komerční banka, a. s. a Česká spořitelna, a. s. a zhodnotit je vzájemně mezi sebou a i ve vztahu k vybraným mateřským bankám a jejich produktům a na základě zjištěných dat optimalizovat platební styk ve firmě South Bohemia Star, s. r. o.

2.2 Metodický postup

V průběhu této práce bylo použito několik metodických postupů. V prvotní fázi bylo nejdůležitější vybrat správnou odbornou literaturu a internetové zdroje týkající se platebního styku. Odborné literární prameny poskytly nejrůznější knihovny (Městská knihovna Veselí nad Lužnicí, Městská knihovna Tábor a Akademická knihovna Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích). U internetových zdrojů bylo čerpáno pouze z věrohodných a aktuálních internetových stránek. Po prostudování těchto zdrojů následoval proces analyzování textů, výběr pouze nejdůležitějších a podstatných informací.

V druhé části práce bylo hlavním úkolem vyhledat vhodný podnikatelský subjekt, na který byly aplikovány vybrané produktové balíčky. Pro tuto praktickou část projektu již bylo nutné využití sekundárních zdrojů, zejména služeb internetu, kde je možno získat informace o bankách jak ze současnosti, tak i z její historie. Čerpáno bylo nejen z internetových stránek Komerční banky, a. s. a České spořitelny, a. s. Především s mateřskými bankami byla převážná část komunikace vedena elektronickou formou. Za velmi důležitý lze považovat osobní kontakt se zaměstnanci jak České spořitelny, tak Komerční banky, od kterých byly získány podstatné podklady a informace.

V závěru práce jsou interpretovány veškeré zjištěné závěry z dílčích výsledků analýzy jednotlivých bankovních balíčků služeb pro zvolenou firmu. Hodnocení proběhlo mezi oběma bankami v České republice. K úplnému porovnání s mateřskými bankami ve Francii či Rakousku nedošlo, neboť nebyly získány všechny potřebné informace o ceníkách skupiny Erste Group, se kterými bylo počítáno.

2.3 Zdroje informací

Práce byla napsána za pomoci:

- odborné literatury,
- internetových zdrojů,
- zákonů a vyhlášek,
- časopisů v elektronické podobě.

3. LITERÁRNÍ PŘEHLED

3.1 Bankovní platební styk

Jednou ze základních služeb, jež banky poskytují svým klientům, je zajišťování hotovostních a bezhotovostních přesunů peněžních prostředků mezi jednotlivými subjekty hospodářského života, tzv. platební styk. Ale nejen to, neboť klientům bank je nabízeno mnohem více instrumentů a operací. Oblast platebního styku v moderním bankovníctví dominuje jak konkurenční výhodou (rychlá, přesná a spolehlivá realizace platebních operací), tak formou naplnění makroekonomických funkcí banky jako finančního zprostředkovatele.

Platební styk můžeme definovat jako vztah mezi plátcem a příjemcem, který je uskutečňován v určitých formách, buď přímo mezi nimi, nebo prostřednictvím peněžního ústavu. Lze ho chápat jako neustálou inovace služeb bank i nebankovních institucí [3].

3.2 Právní úprava platebního styku

Novou úpravu platebního styku, která je platná od 1. 11. 2009, představuje **zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku**. V zákoně došlo k novelizaci práv a povinností při poskytování platebních služeb (§ 74 – 123), správních deliktů (§ 125 – 135) a v ustanoveních společných, přechodných a závěrečných (§ 136 – 147). Vznikl v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES o platebních službách na vnitřním trhu. Zákon představuje základ právní úpravy, jež vymezuje tři následující oblasti:

- *převody peněžních prostředků na území ČR i v zahraničí,*
- *vydávání a užívání elektronických platebních prostředků,*
- *provozování platebních systémů a jejich vznik [8].*

V České republice je převod prostředků mezi osobami považován za vztah soukromoprávní. Základní kritéria a principy bankovních obchodů jsou vymezeny v **zákoně č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku** (§§ 778 – 787) a v **zákoně č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku** (§§ 708 – 715), tj. jeden z nejdůležitějších pramenů práva, který upravuje vedení běžného účtu. Obchodní zákoník částečně upravuje i dokumentární platební styk (§§ 682 – 699) a cestovní šeky (§ 720).

Tato pravidla, která jsou zakotvena v zákoně o platebním styku, jsou jistotou právní záruky pro klienty bank. V oblasti regulace soukromoprávních vztahů zákon stanovuje jednotné standardy platebního styku a ochrany uživatelů platebních služeb. Zvláštní ochrana je poskytována nejen spotřebitelům, ale i drobným podnikatelům.

Další podmínky poskytování platebního styku jsou zakotveny v následujících vyhláškách a zákonech:

- **zákon č. 21/1992 Sb., o bankách**, který se zaměřuje na vzájemné převádění peněžních prostředků v české měně na základě vlastních příkazů a příkazů svých klientů a na podmínky opravného zúčtování [9],
- **zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi**, legislativním naplněním předpokladu zákona o platebním styku pro mimosoudní urovnání sporů [10],
- **zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance**, vymezení veškerých jejích činností, pravomocí a o organizaci ČNB [11],
- **vyhláška České národní banky č.62/2004 Sb.**, doplňuje principy provádění platebního styku mezi bankami, zúčtování na účtech, a jakým způsobem musí banky postupovat při opravném zúčtování,
- **vyhláška České národní banky č. 547/2002 Sb.**, upravující náležitosti žádosti o předchozí souhlas k vydání elektronických peněžních prostředků,
- **vyhláška České národní banky č. 548/2002 Sb.**, stanovující kritéria zúčtování v platebních systémech a náležitosti žádosti o licenci k provozování platebního systému.

3.3 Formy platebního styku a zúčtování

Platební styk po celá století procházel historickým vývojem. Došlo ke změně vztahů mezi plátcí, příjemci a převádějícími institucemi. Změnila se zejména jeho bezpečnost, pružnost a spolehlivost.

Vztah mezi plátcem a příjemcem je možné uskutečňovat v různých formách. Způsob placení je kritériem pro základní rozdělení. V případě, že dochází k přesunu peněžních prostředků v hotovostní formě, jde o tzv. hotovostní styk. Jedná-li se o bezhotovostní převody na účtech plátců a příjemců u bank, hovoříme o tzv. bezhotovostním platebním styku. Proces převodu platebních prostředků mezi dvěma bankami má vždy dva důležité aspekty, kterými jsou:

- zúčtovací platby (zatížení účtu plátce a naopak připsání částky ve prospěch účtu příjemce),
- přenos informace (forma a způsob předávání dat).

Tabulka č. 1: Základní rozdělení platebního styku

| Hledisko | Forma | Vysvětlení |
|----------------|-----------------------------|---|
| způsob placení | hotovostní platební styk | mezi plátcem a příjemcem dochází k přesunu peněz v hotovosti |
| | bezhotovostní platební styk | dochází k úhradě/inkasu pouze bezhotovostním převodem na účtech plátců a příjemců u bank |
| teritorium | tuzemský platební styk | mezi subjekty uvnitř národní ekonomiky, zpravidla v tuzemské měně |
| | zahraničení platební styk | mezi tuzemskými a zahraničními subjekty, včetně plateb prováděných tuzemskými subjekty v zahraničí |
| | přeshraniční platební styk | mezi tuzemskými subjekty ve vazbě na zahraniční subjekty ze zemí Evropského hospodářského prostoru (EHP) ve výši do |

| | | |
|--|------------------------------|---|
| | | 50 000 eur vč. částek v měnách zemí EHS |
| lhůty k provedení | přednostní (expresní) platby | okamžité, urychlené odepsání peněžních prostředků z účtu klienta |
| | standardní platby | provedení příkazu klienta (platební operace) podle předem dohodnutých (standardních) podmínek |
| náležitosti původních dokumentů | hladké platby | platba nemá vazbu na původní dokumenty, končí jí realizační fáze dokumentárního platebního styku |
| | dokumentární platby | mají bezprostřední vazbu na průvodní dokumenty a případně obsahují také bankovní závazek |
| vstupuje-li banka do závazku či nikoli | závazkový platební styk | banka vstupuje vedle klienta nebo namísto něj do závazků při realizaci daného platebního nástroje |
| | bezzávazkový platební styk | banka vystupuje pouze jako převodník a nemá k platbě žádný závazkový právní vztah |

Pramen: [3]

Dalšími kritérii, podle kterých lze rozdělit platební styk, je podle [4], **počet bank v transakci**, kde z hlediska průběhu platby mezi jejími účastníky rozeznáváme vnitrobankovní platební styk, v němž platba probíhá mezi klienty téže banky, a mezibankovní platební styk, kdy platba probíhá prostřednictvím mezibankovního platebního systému s využitím služeb dvou nebo více bank. Podle toho, co bylo **předmětem platebního závazku** plátce vůči příjemci platby, rozlišujeme obchodní platební styk, kdy platba zajišťuje zaplacení obchodního, zbožového závazku, a neobchodní platební styk, kdy platba představuje vyrovnání finančních závazků nepodložených obchodním případem.

3.4 Účastníci a funkce platebního styku

Základními účastníky platebního styku jsou plátce a příjemce. Platební styk může být prováděn buď přímo mezi nimi bez prostředníka, nebo za pomoci zprostředkovatele, kterým bývá nejčastěji finanční instituce, nejčastěji tedy banka. V tomto vztahu banka vystupuje pouze jako zprostředkovatel příkazů klientů, vytvářejícím platební systémy a postupy pro jejich použití a bankovní i mezibankovní platební a zúčtovací procedury pro zabezpečení platebních transakcí [4].

Poněvadž je finanční instituce v platebním styku prostředníkem mezi dvěma účastníky platební operace, je možno platební styk zařadit mezi portfolio jí nabízených služeb a definovat, kterou základní funkci při provádění platebního styku naplňuje. První ze základních funkcí tvoří shromažďování úspor a jejich přeměna v investice, tedy depozitní a úvěrová funkce. Druhou funkcí je vytváření a zajišťování mechanismu umožňujícího platební a zúčtovací styk, což je platební funkce [4].

Tabulka č. 2: Funkce finančních institucí v platebním styku

| Funkce depozitní a úvěrová | | Funkce platební |
|----------------------------|--|----------------------------|
| přijímání vkladů | vedení účtů | realizace platebního styku |
| poskytování úvěrů | realizace platebních a zajišťovacích instrumentů | směnárenské operace |
| odkup pohledávek | emise a obchodování s cennými papíry | |

Pramen: [4]

3.5 Bezhotovostní platební styk

Základní činnost bankovních institucí představuje právě bezhotovostní platební styk, tedy převod peněz od jednoho subjektu k druhému, jež je realizovaný za pomoci jejich běžných nebo jiných účtů. Dále rozlišujeme, zda se platební transakce uskutečňují

prostřednictvím jedné banky či mezi více bankami. O vnitrobankovní platební systémy se jedná, když jsou plátce i příjemce platby klienty stejné banky. Naopak mezibankovní platební systémy vznikají, když plátce a příjemce jsou klienty rozdílných bankovních institucí.

Základní podmínkou pro realizaci bezhotovostních plateb je existence účtu klienta na obou stranách prováděné transakce. Klientské účty se vyskytují v různých podobách, které se odvíjejí od účelu, k němuž byly zřízeny (viz tabulka č. 3).

Tabulka č. 3: Formy klientského účtu

| Forma účtu | Charakteristika použití účtu |
|--------------------|--|
| běžný účet | vkłady a výplaty hotovostí |
| úvěrový účet | evidence čerpaného úvěru a jeho splácení |
| kontokorentní účet | kombinace běžného a úvěrového účtu, klient může automaticky čerpat finanční prostředky do výše sjednaného debetního rámce za dohodnutých podmínek |
| kladový účet | uložení volných finančních prostředků klienta |
| depozitní účet | evidence cenných papírů v úschově či ve správě banky |

Pramen: [4]

3.6 Hotovostní platební styk

Druhou z forem platebního styku je hotovostní platební styk, který se provádí prostřednictvím hotových peněz, tedy za pomoci bankovek a mincí (emitované centrální bankou, tedy ČNB) a to zpravidla bez zprostředkování finančními institucemi. Hotovostní forma úhrady je preferována u menších finančních částek nebo v případě nedůvěry v platební schopnosti či pochybnostech o serióznosti partnerského subjektu [3].

Dle Dvořáka (2001) banky umožňují svým klientům provádět hotovostní platby v následujících formách:

- složením hotovosti ve prospěch účtu příjemce (nejčastěji prostřednictvím pokladní složenky),
- poukazem peněžních prostředků z účtu k výplatě v hotovosti,
- šekem,
- výběrem hotovosti prostřednictvím výběrního lístku,
- bankovní platební kartou [1].

Operace, u nichž dochází k přesunu finanční hotovosti, jsou rizikovější a nákladnější než bezhotovostní platební styk. Hrozí zde riziko odcizení, ztráty, zničení nebo dokonce riziko padělků. V dnešní době je zásadní nevýhodou časová náročnost provedení transakce, neboť obě strany se musí sejít ve stejný čas na stejném místě. Hotovostní mince a bankovky navíc představují tzv. „mrtvé zdroje“, neboť z nich neplynou žádné úroky. Pro zvýšení bezpečnosti a ochrany před existencí mnohých rizikových faktorů, jež působí během hotovostních operací, byla zavedena legislativní úprava. Ta přispívá k většímu omezení používání této formy placení. Proto dochází k upřednostňování bezhotovostního platebního styku.

V České republice se hotovostní platební styk řídí **zákonem č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti**, díky němuž dochází k eliminaci či omezení rizik vyplývajících z převodů peněžních prostředků. Výjimkou jsou jasně specifikované platby – např. platba daní a poplatků, mzdy, důchody z důchodového pojištění, úschovy u notáře, výplaty pojistného plnění ze soukromého pojištění apod. Zákon stanovuje, že platby překračující částku 15 000 eur musí být provedeny bezhotovostní platbou, tedy převodem peněžních prostředků na území ČR prostřednictvím peněžního ústavu a to v české nebo cizí měně. Při nedodržování ustanovení o povinných bezhotovostních platbách může být udělena pokuta od 10 000 Kč až do výše 5 000 000 Kč. Kontrola je prováděna územními finančními orgány a celními orgány [12].

3.7 Zajištění a záruky v platebním styku

Z důvodu přenesení rizika klienti bank využívají služeb bank, které jsou zaměřeny i na sjednávání a uzavírání dohod s obchodními partnery. Jedná se o bankovní záruku, kdy dodavatel má závazek dodat odběrateli určité zboží či službu a odběratel má dohodnuté zboží nebo službu převzít a zaplatit za něj dohodnutou cenu. Za tyto instrumenty považujeme jak dokumentární inkaso a směnečné inkaso, tedy bezhotovostní nástroje platebního styku bezzávazkové, tak i závazkové - dokumentární akreditiv, bankovní záruku a bankovní směnečný aval [5].

3.7.1 Dokumenty a dodací podmínky

Platební dokumenty členíme podle různých hledisek (viz tabulka č. 4). Podle předem dohodnutých podmínek tyto dokumenty předloží dodavatel bankám za účelem zajištění finančního vyrovnání mezi ním a odběratelem.

Tabulka č. 4: Základní rozdělení dokumentů

| Hledisko členění | Typ dokumentu |
|----------------------------------|--------------------|
| podle funkce | dopravní |
| | pojistný |
| | skladovací |
| | obchodní |
| | inkasní |
| podle charakteru | dispoziční |
| | legitimační |
| podle způsobu vyhodnocení | originály |
| | duplikáty |
| | kopie |
| | náhradní dokumenty |
| | opisy |
| podle obsahu | čisté |
| | se závadami |
| podle inkasních podmínek | finanční |
| | obchodní |

Pramen: [3]

Dodací podmínky jsou důležitou náležitostí kupní smlouvy. Stanovují povinnosti kupujícího a prodávajícího, jež souvisejí s dodáním a převzetím zboží. Mezinárodní dodací podmínky známe pod názvem Incoterms 2000 (International Commercial Terms), které upravují:

- kdo hradí náklady u vývozních a dovozních licencí a celních formalit,
- které náklady spojené s dodávkou zboží a jeho pojištěním hradí odběratel a které dodavatel,
- jasně definují místo, kde dochází k převodu vlastnictví zboží,
- povinnost dodavatele zaplatit náklady kontrolních operací, které jsou potřebné pro dodání zboží (např. kontrola jakosti, míry, hmotnosti, počtu),
- povinnost dodavatele opatřit na vlastní náklady balení, které je nutné pro přepravu zboží,
- povinnost odběratele zaplatit náklady spojené s kontrolou zboží před naložením, s výjimkou kontroly předepsané úřady vývozní země [3].

Mezinárodní obchodní komora (International Chamber of Commerce) udělala změny standardních dodacích podmínek a vydává nové INCOTERMS 2010, jež by měly v platnost vstoupit od nového roku, tedy roku 2011. Struktura Incoterms 2000 je tvořena celkem 13 dodacími položkami, které jsou rozděleny do čtyř skupin: E, F, C, D. Od 1. ledna 2011 bude struktura tvořena pouze 11 dodacími položkami (z toho devět zůstane beze změny, čtyři budou zrušeny a dvě budou nové) [20].

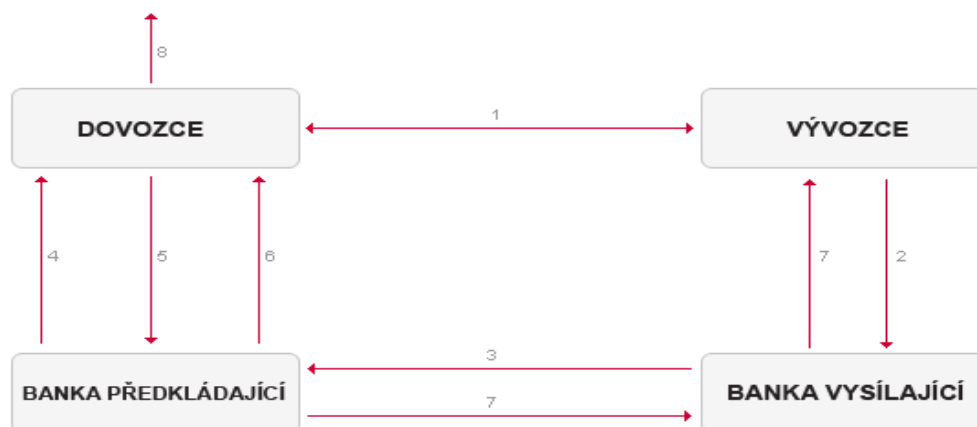
3.7.2 Dokumentární inkaso

Používá se především v rámci zahraničně obchodních operací. Oproti dokumentárnímu akreditivu, neposkytuje jistotu, že dojde k zaplacení a jeho průběh je mnohem jednodušší. Je však méně riskantní než klasická hladká platba.

Jedná se o platební instrument představující příkaz příkazce (prodávajícího) své bance (vysílající banka), aby pro něj sama či prostřednictvím své korespondenční banky vyinkasovala u třetí osoby, tzn. kupujícího, určitou peněžní částku. A to proti předání dokumentů, které obdržela od příkazce. Banka přebírá odpovědnost za správné

provedení inkasních úkonů podle podmínek dohodnutých s příkazcem, ale neručí, že bude plnění provedeno [6].

Obr. č. 1: Průběh dokumentárního inkasa



Legenda:

1. uzavření obchodní smlouvy
2. příkaz k obstarání dokumentárního inkasa + dokumenty
3. předání inkasních příkazů a příslušných dokumentů
4. informování dlužníka o příjmu dokumentů a o inkasních podmínkách
5. provedení příslušného inkasního úkonu
6. předání dokumentů
7. předání inkasního plnění
8. vyzvednutí zboží

Pramen: [21]

3.7.3 Dokumentární akreditiv

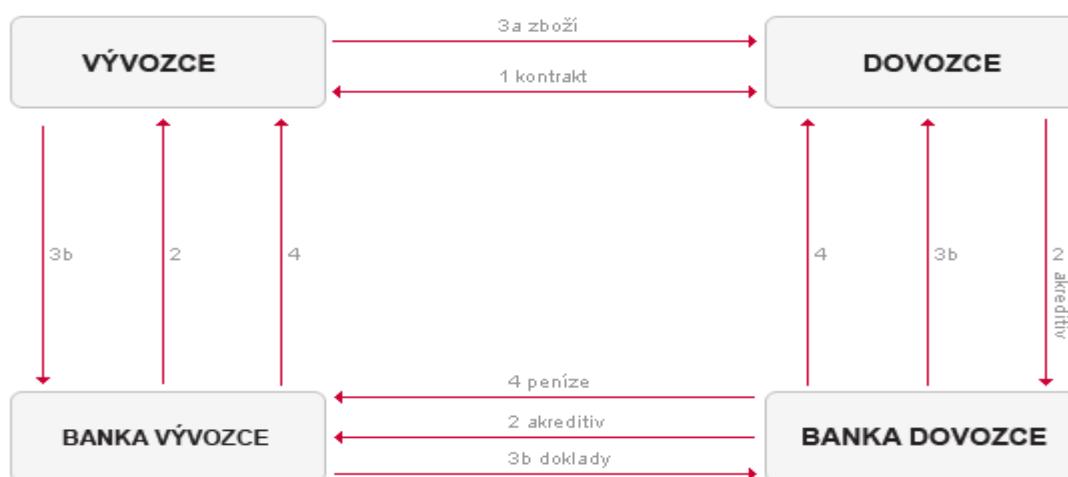
Druhým platebním instrumentem je dokumentární akreditiv. Díky němu lze dobře eliminovat riziko nezaplacení ze strany kupujícího. Akreditiv se nejčastěji využívá v oblasti platebního styku se zahraničím, ale není ani vyloučen u některých bank pro tuzemské platby. Pro všechny zúčastněné subjekty je výhodná jak vysoká

standardizace úpravy, tak i dlouhá historie používání tohoto instrumentu. Poskytuje transakci transparentnost a jistotu. Bankám z této operace plyne finanční výnos. Právní úprava akreditivu je zakotvena v **obchodním zákoníku (§ 682 - 691)** [5].

Akreditiv obecně představuje závazek banky, že na základě žádosti příkazce a na jeho účet poskytne oprávněné osobě (beneficientovi) určité plnění a do určité doby musí splnit stanovené podmínky (tzn., předá přesně stanovené dokumenty). Průběh dokumentárního akreditivu lze rozdělit do tří částí:

- 1) Sjednání podmínek akreditivu – kupující musí s prodávajícím dojednat přesné podmínky a lhůty akreditivu a to ještě před podepsáním kontraktu.
- 2) Otevření akreditivu – kupující požádá svou banku o vystavení akreditivu. Dojde-li ke splnění všech podmínek požadovaných bankou, banka otevře akreditiv. O tom je informován jak příkazce, tak beneficianta (je informován zpravidla prostřednictvím korespondenční banky).
- 3) Použití akreditivu - po tom, co prodávající odešle zboží a má připravené všechny akreditivní dokumenty, předkládá je ve stanovené lhůtě korespondenční bance. Jsou-li dokumenty v pořádku, je provedeno v akreditivu sjednané plnění. Průběh akreditivu je znázorněn a popsán na obrázku č. 2 [6].

Obr. č. 2: Průběh dokumentárního akreditivu



Legenda:

1. mezi vývozcem (prodávajícím) a dovozcem (kupujícím) dojde k uzavření kupní smlouvy
2. na základě kupní smlouvy a jejích podmínek požádá dovozce svou banku o otevření akreditivu
3. a) vývozce odešle zboží
b) vývozce shromáždí dokumenty podle podmínek akreditivu a prostřednictvím své banky je odešle bance dovozce, která je zkontroluje a v případě splnění podmínek je pak předá dovozci
4. banka dovozce (vystavující banka) proplatí akreditiv vývozci a zatíží účet dovozce

Pramen: [22]

3.8 Platební systémy

Zúčtování všech platebních instrumentů v mezibankovním platebním styku, ať už v zahraničním nebo tuzemském, je nedílnou součástí podstaty platebního styku a i jeho realizace. Platební systém zajišťuje převody peněžních prostředků, k jehož provádění poskytuje licenci ČNB. K udělení licence musí být splněny následující podmínky:

- řídí se právem ČR,
- má alespoň tři účastníky,
- je provozován na základě písemné smlouvy,
- provozovatel systému je držitelem licence,
- převody peněžních prostředků jsou prováděny dle pravidel stanovených v zákoně o platebním styku.

Základní právní úprava, vymezující pravidla pro platební systémy, je ustanovena v zákoně č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech. Hlavní zásadou zúčtování je zajištění

neodvolatelnosti platebního systému. Daný princip vychází ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 98/62/ES, o neodvolatelnosti vypořádání v platebních systémech a vypořádání obchodů s cennými papíry. Tato zásada nám tedy říká, že pokud byly již příkazy klienta k zúčtování do systému přijaty, nemohou být odvolány účastníky platebního systému [3].

3.8.1 Účastníci platebního systému

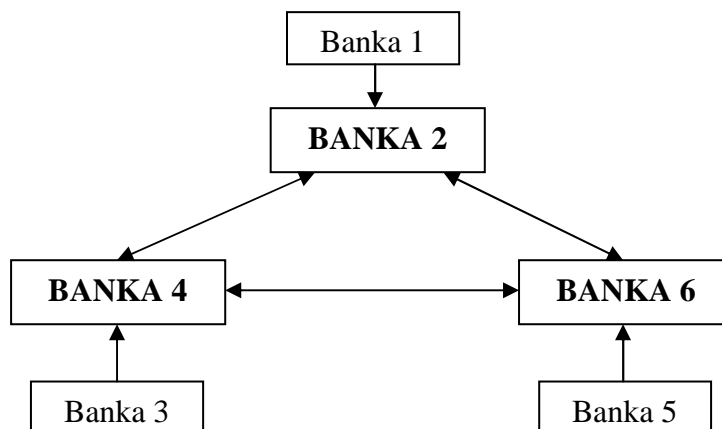
Dle § 24 v zákoně č. 124/2002 Sb., o platebním styku, účastníky platebního styku mohou být:

- a) banky a pobočky zahraničních bank,
- b) jiné osoby, které jsou oprávněny přijímat vklady od veřejnosti a poskytovat úvěry podle zvláštního právního předpisu,
- c) osoby, které jsou oprávněny poskytovat investiční služby podle zvláštního právního předpisu,
- d) osoby veřejného práva a osoby s jejich zárukou,
- e) osoby oprávněné vydávat elektronické peněžní prostředky na základě bankovní licence,
- f) zahraniční osoby, které provádějí výše uvedené činnosti (kromě činnosti d)) [13].

3.8.2 Provedení platebních systémů

Podle Dvořáka (2001) můžeme *platební styk provádět prostřednictvím účtů u korespondentských bank*. Korespondentská banka je banka, která pro naši banku vede účet nebo naopak naše banka vede účet pro tuto banku. Pomocí převodů mezi těmito účty se poté provádí platební styk mezi oběma bankami. Tento systém se užívá především v zahraničním platebním styku. Z obrázku č. 3 je patrné, že je zapotřebí přímé bankovní spojení s jinou bankou. Pro urychlení a zlevnění prováděné platby je výhodné, pokud známe platební cestu (hledáme nejkratší řetězec). Tyto účty jsou označovány za korespondentské účty. Dělíme je na dva druhy - nostro účet (účet, který má banka otevřen u jiné banky) a loro účet (účet, který vede banka pro jinou banku).

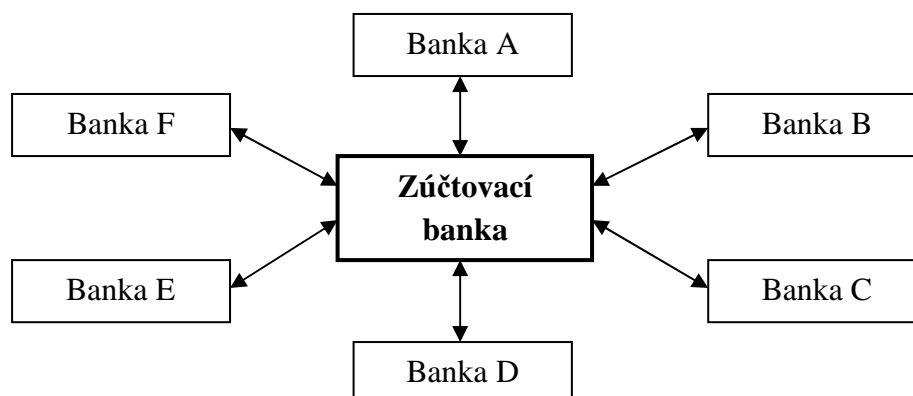
Obr. č. 3: Princip zúčtování prostřednictvím korespondentských bank



Pramen: [1]

Druhou možností jsou *platební systémy založené na zúčtování plateb prostřednictvím zúčtovací banky*. Jedná se o nejvyspělejší formu mezibankovního platebního styku. Princip tohoto systému spočívá v tom, že všechny banky mají v zúčtovacím (clearingovém) centru svůj účet, na kterém dochází k zúčtování plateb. Výhodou je, že odpadá nutnost vést účty u celé řady bank a tím se také snižuje množství vázaných prostředků. Mezi další významné výhody jistě patří rychlost a spolehlivost tohoto systému.

Obr. č. 4: Princip mezibankovního platebního styku prostřednictvím zúčtovacích center



Pramen: [1]

Možnost provozovat platební systém je podmíněn udělením povolení ze strany ČNB. Clearingové platební systémy se používají převážně ve vnitrostátním platebním styku. Největší výhodou je, že váže menší objem prostředků, proto obchodní banka může využívat pouze jeden účet pro platební styk. Clearingový platební systém může být založen buď na *netto principu*, nebo *brutto principu*.

Platební systém založený na netto principu provádí vzájemné zúčtování veškerých plateb za určité období, kdy na konci tohoto období zúčtovací banka připíše kladné saldo plateb. V opačném případě záporné saldo plateb srazí z účtu dané banky.

Brutto princip je založen na zúčtování transakce po transakci bez vzájemného kompenzování odeslaných a došlých plateb.

3.8.3 Rizika platebních systémů

Růst objemu mezinárodních plateb rozpoutal zájem o rizika platebních systémů. S tím začaly vznikat obavy o zabezpečení těchto systémů, které vedly k programům snížení rizik, legislativním opatřením, mezinárodním iniciativám a zvýšení spolehlivosti a bezpečnosti platebních systémů.

S platbami a zejména s jejich vypořádáním je **pro banku** spojeno šest hlavních rizik:

- měnové vypořádací riziko (rizikem je poskytnutí jedné měny, aniž dojde k přijetí druhé měny),
- riziko financování (riziko ztráty v případě momentální platební neschopnosti),
- úvěrové riziko (riziko ztráty ze selhání dlužníka tím, že není schopen dostát svým závazkům podle podmínek kontraktu),
- riziko zácpy (jeden nebo více účastníků systému oddalují provedení svých vypořádání, dokud nedodrží dostatek peněz či likvidity od jiných účastníků),

- systémové riziko (neschopnost jedné instituce splnit své závazky při jejich splatnosti způsobí, že jiné instituce nebudou schopny splnit své závazky při jejich splatnosti) [1].

3.9 Mezibankovní platební styk v ČR

U nás v ČR dochází ke zprostředkování platebního styku zpravidla prostřednictvím clearingového platebního systému. Základem systému je zúčtovací centrum, prostřednictvím něhož mohou banky provádět vzájemný mezibankovní platební styk. Každá banka má v zúčtovacím centru zřízený svůj vlastní nostro účet.

3.9.1 Zúčtovací centrum České národní banky

Zúčtovací centrum je clearingové centrum provozované ČNB. Jílek (2004) prezentuje, že v průběhu účetního dne banky předávají zúčtovacímu centru data s platbami v elektronické podobě podle předem stanovených podmínek ČNB. Data mohou být předávána buď za pomoci datové komunikační sítě, nebo na magnetických nosičích (např. magnetické pásky, kompaktní disky, diskety,...). V roce 2001 byl do provozu uveden systém zabezpečení dat (SZD). Tento systém zajišťuje zcela automatizované předávání dat mezibankovního platebního styku mezi systémem CERTIS a jeho účastníky a jejich zpracování. Systém pracuje na principu elektronické pošty. SZD umožňuje předávání dat ve formě digitálně podepsané a zašifrované zprávy.

Po převzetí jsou všechna data nejdříve podrobena formální kontrole, poté je provedena autorizace dat, kontrolována úplnost, integrita a obsahová správnost jednotlivých polí. Dochází ke kontrole, zda je na účtu banky plátce dostatek likvidity na každou položku. Pokud ano, je platba okamžitě zúčtována. Pokud by banka neměla dostatek likvidity na provedení operace, je platba pozastavena do tzv. „zadržené fronty“ [2].

3.9.2 Lhůty zákonem dané pro provedení převodu

Zákonné lhůty pro provádění převodu peněz mezi jednotlivými bankami je legislativně upraveno v zákoně č. 124/2002 Sb., o platebním styku. Provádí-li převádějící instituce příkazce převody na území ČR v české měně mezi různými převádějícími institucemi, je povinna zajistit připsání částky převodu ve prospěch účtu převádějící instituce. Dále předává podklady a to nejpozději následující bankovní pracovní den po dni účinnosti příkazu k převodu. Nemůže-li převádějící instituce identifikovat příjemce částky převodu, je částka převodu vrácena zpět převádějící instituci příkazce.

Provádí-li převádějícími instituce příkazce **převody na území ČR v české měně**:

- a) mezi různými převádějícími institucemi, je povinna zajistit připsání částky převodu ve prospěch účtu převádějící instituce příjemce a předat jí podklady nutné k poskytnutí částky převodu příjemci nejpozději následující bankovní pracovní den po dni účinnosti příkazu k převodu, nebyla-li dohodnuta lhůta kratší;
- b) v rámci téže převádějící instituce, je povinna poskytnout částku převodu příjemci v den, kdy nastala účinnost příkazu k převodu, nebo následující bankovní pracovní den, není-li den účinnosti příkazu k převodu bankovním pracovním dnem.

V případě **přeshraničního převodu**, je povinna zajistit připsání částky převodu ve prospěch účtu převádějící instituce příjemce a předat jí podklady nutné k poskytnutí částky převodu příjemci ve lhůtě dohodnuté s příkazcem. Nebyla by takováto lhůta dohodnuta, tak do 5 bankovních pracovních dnů ode dne účinnosti příkazu k převodu.

Bankovním pracovním dnem rozumíme den, ve kterém se všechny převádějící instituce účastní provádění nebo zprostředkování příslušné části převodu, běžně vykonávají svoji činnost [13].

3.9.3 Bankovní spojení

Podle Schlossbergera (2000) se bankovním spojením se rozumí číslo účtu a identifikační kód banky, popřípadě označení klienta a identifikační kód banky. Bankovní spojení lze tedy strukturovat takto:

MMMMMKMMMMMMMMMKM/XXXXXXX

Kde:

- prvních šest čísel zleva tvoří tzv. předčíslí vč. kontrolního čísla,
- písmeno K je tzv. kontrolní číslice,
- číslo účtu je tvořeno celkem deseti pozicemi včetně kontrolního čísla,
- celkem 7 znaků X tvoří kód banky,
- číslo před lomítkem, které může být až šestnáctimístné, označuje číslo účtu klienta.

3.10 Přeshraniční platební styk

V oblasti převodů prostředků se realizuje směrnice 97/5/ES o přeshraničních převodech. Rozumí se jím převod peněžních prostředků z jedné země EU či EHS do jiné země EU či EHS v domácí měně kterékoliv z těchto zemí a to maximálně do výše 50 000 eur. Ustanovení zákona týkající se přeshraničních převodů se vztahuje i na nebankovní instituce.

V případě, kdy má částka převodu putovat přes hranice států EU, je banka příkazce povinna postupovat tak, aby převáděná částka mohla být připsána ve prospěch účtu banky příjemce ve lhůtě dohodnuté. Není-li tato lhůta stanovena, jedná se o pěti denní lhůtu ode dne účinnosti příkazu k převodu [7].

3.10.1 IBAN

Spolu se vznikem EU bylo potřeba sjednotit formulaci bankovního spojení a zabránit tak komplikacím, které by mohly nastat v souvislosti s realizací přeshraničních převodů. Z tohoto důvodu bylo zavedeno mezinárodní číslo bankovního účtu. IBAN = **I**nternational **B**ank **A**ccount **N**umber, tedy znamená již zmíněný mezinárodní standard čísla účtu používaný pro jednoznačnou identifikaci účtu klienta.

Mezinárodní formát IBAN se skládá z:

- 2 znaků - ISO kód země, kde má banka sídlo,
- 2 znaků - kontrolní číslice, která chrání před chybou při zadávání čísla,
- max. 30 znaků - kód banky a číslo účtu v rámci banky [5].

Dle Jílka (2004) si navíc každá země stanoví svou vlastní strukturu mezinárodního čísla účtu, kde si vymezí i přesnou pozici pro kód banky a číslo účtu. Níže uvedený je znak pro ČR, který má strukturu o 24 znacích:

CZ65XXXXYYYYYYZZZZZZZZZZ

Kde:

- 2 znaky (CZ) = ISO kód ČR,
- 2 znaky (65) = kontrolní číslo určené dle normy standardu,
- 4 znaky (X) = identifikační kód banky podle číselníku ČNB,
- 6 znaků (Y) = první část čísla účtu,
- 10 znaků (Z) = druhá (základní) část čísla účtu.

V písemné podobě je číslo IBAN uvádí po 4 znacích odděleně s mezerami, pro elektronickou podobu se ale mezery mezi znaky nepoužívají, proto zde uvádím příklad:

- domácí bankovní spojení: 19-2000145399/0800
- IBAN - elektronická forma: CZ6508000000192000145399
- IBAN - písemná forma: CZ65 0800 0000 1920 0014 5399

3.10.2 SWIFT

Bezhotovostní platební styk je založen na vzájemném předávání informací a dat, které se týkají transakcí mezi bankami (v národním i mezinárodním měřítku). Dříve se k zaslání těchto dat využíval dálnopis. V dnešní době je však stále více využívána mezinárodní telekomunikační síť SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication).

SWIFT je společností pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci. Provozuje mezinárodní, počítači řízenou telekomunikační síť. Každý uživatel swiftové sítě za poskytované služby platí. Výnos z této sítě slouží k úhradě nákladů spojených s provozem a rozvojem sítě. Swiftová síť se skládá ze dvou středisek, jedno je se sídlem v Evropě (Leiden) a druhé v USA (New Yorku) [3].

3.10.2.1 Swiftové zprávy a jejich členění

Přenos dat a informací za pomoci swiftové sítě je formou swiftových zpráv, které mají standardizovanou formu. Při přenosu jsou zašifrované a proti změnám jsou chráněny klíčem (při odeslání je zpráva zakódována a při přijetí dešifrována a otevřena) [3].

Zprávy lze rozlišovat podle jejich účelu či funkce do jednotlivých kategorií, skupin a typů. Swiftová zpráva se vždy označuje písmeny MT a třemi numerickými znaky:

MT xyz

Kde:

- x - *je kategorie zprávy* (označuje účel nebo předmět obchodu),
- y - *je skupina zprávy* (popisuje funkci zprávy uvnitř určité kategorie),
- z - *je typ zprávy* (popisuje specifické detaily funkce) [3].

3.10.2.2 Swiftová adresa

Swiftová adresa, označením BIC = The **B**ank **I**dentifier **C**ode, slouží k identifikaci odesílatele a příjemce a k identifikaci swiftových bank. Je umístěna v záhlaví swiftové zprávy. Swiftové adresy lze nalézt ve swiftovém adresáři, kde jsou publikovány a čtyřikrát do roka se aktualizují.

Swiftová adresa konkrétní banky je osmi nebo jedenáctimístná. Skládá se z následně jmenovaných kódů:

- ❖ **kód banky** (identifikuje banku pomocí čtyř abecedních znaků),
- ❖ **kód země** (identifikuje zemi nebo určité území, na němž leží sídlo banky),
- ❖ **kód místa** (za pomoci dvoumístného alfanumerického znaku udává region nebo město, kde je umístěno sídlo uživatele),
- ❖ **kód pobočky** (je volitelnou součástí swiftové adresy a skládá se ze tří alfanumerických znaků).

Příklad swiftové adresy Komerční banky: **KOMBCZPP** [3]

3.11 Elektronický platební styk

V posledních letech význam elektronického platebního styku stále prudce narůstá. Stává se nedílnou součástí v životě nejenom pro podnikatele či firmy, ale i pro fyzické osoby. Programy pro elektronickou komunikaci mají pro klienta výhody, kterými jsou například ochrana před chybami či snižování rizika chybovosti. Díky již zmíněnému narůstání významu elektronického platebního styku je tato oblast bankovníctví předmětem úpravy na úrovni Evropské unie. Základní úprava vztahů v oblasti platebního styku je v ČR upravena zákonem č. 124/2002 Sb. (zákon o platebním styku).

3.11.1 Vymezení platebních produktů

Zákon o bankách zahrnuje definici **elektronického peněžního prostředku**, čímž se rozumí *platební prostředek, který uchovává peněžní hodnotu v elektronické podobě, a jež je přijímán jako platební prostředek i jinými osobami než jeho vydavatelem.*

Zákon o platebním styku vymezuje **elektronický platební prostředek** jako:

- *prostředek vzdáleného přístupu k peněžní hodnotě, při jehož užívání se zpravidla vyžaduje identifikace držitele osobním identifikačním číslem přiděleným vydavatelem nebo identifikace jiným způsobem nebo,*
- *elektronický peněžní prostředek (např. elektronická peněženka) [5].*

V zákoně máme přesně formulované zásady emise elektronických peněz, které stanovují že:

- elektronické peníze smí emitovat pouze vydavatel elektronických peněžních prostředků (přesně stanoveno, které osoby jsou k vydávání oprávněny a za jakých podmínek),
- oprávněné subjekty jsou povinné vydávat elektronické peníze pouze po předchozím přijetí peněžních prostředků v hodnotě, jež nesmí být nižší, než je nominální hodnota elektronických peněz,
- držitel elektronického peněžního prostředku (peněženky) má právo zpětné výměny elektronických peněz do tradiční podoby [5].

3.11.2 Druhy elektronických peněz

Máče (2006) uvádí, že v současné době máme dva technicky rozdílné systémy elektronických peněžních prostředků, které rozlišujeme dle způsobu uložení elektronických peněz, jež můžeme mít *na samostatném nosiči*. Ten musí být při transakci fyzicky předložen za pomoci např. karty, minikarty či klíčenky, na nichž bývá většinou čip (nosič záznamu). Druhým způsobem je uložení *v paměti počítače*, kdy

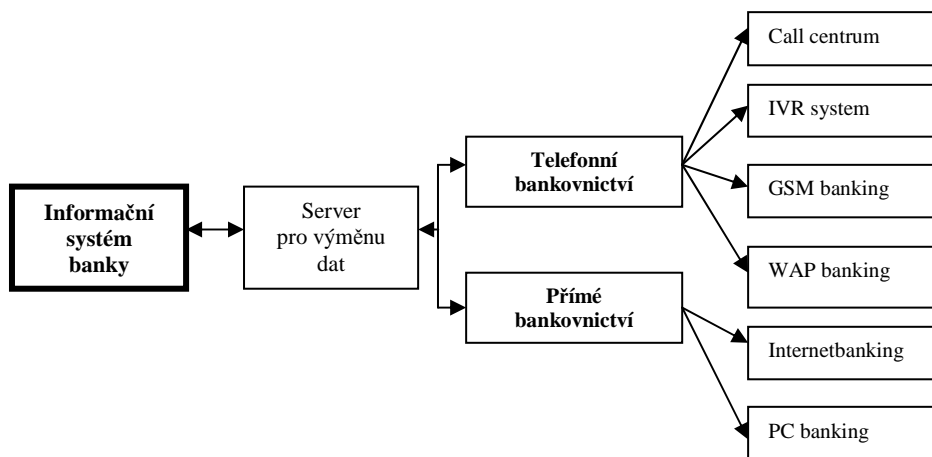
přístup k uchovávané peněžní hodnotě je umožněn pomocí některé ze sítí pro přenos dat a informací.

Pro dělení elektronických peněz máme několik hledisek. Nejčastějším členěním je podle jejich povahy na **token-based** elektronické peníze, které jsou virtuální kopíí skutečných mincí, kde každé minci je přidělena jedinečná číselná hodnota, díky které nelze použít některou minci pro zaplacení dvakrát a **balance-based** elektronické peníze, které jsou častější a mají podobu buď záporného či kladného zůstatku.

3.11.3 Prostředky vzdáleného přístupu

Jsou to takové produkty, které umožňují využívat klasické bankovní produkty elektronickou cestou. Zpravidla se nejedná o nové produkty platebního styku, pouze se proces jejich sjednávání, využití nebo ukončení plně či zčásti převedl do elektronické podoby.

Obr. č. 5: Schéma jednotného propojení komunikačních kanálů se systémem banky



Pramen: [3]

3.11.3.1 Platební karty

Nejstarším a v současné době i nejrozšířenějším produktem, jenž umožňuje vzdálený přístup k účtu elektronickou cestou, a to jak za pomoci pokladních terminálů, tak i jinými způsoby, jsou platební karty. Tento moderní instrument bezhotovostního platebního styku je využíván zejména k úhradě spotřebních výdajů a výběru hotovosti. Platební karty jsou pevně spjaty s řadou technologických inovací (využití biometrických prvků při autorizaci plateb, dokonalejší bezpečnostní technologie apod.) [5].

3.11.3.2 Phonebanking

Telefonní platební styk spočívá v komunikaci klienta s bankou prostřednictvím telefonu tak, že klient komunikuje hlasem s živým pracovníkem banky nebo tlačítky buď s živým operátorem, nebo hlasovým informačním systémem. Klientovi je bankou většinou umožněno provádět platby, zadávat trvalé příkazy, otevírat vkladové účty a podávat různé žádosti jako jsou například informace o zůstatcích a pohybech peněžních prostředků na účtech. Často je provádění transakcí omezeno limitem, kdy pro nadlimitní transakce je potřeba, aby byly autorizovány. K identifikaci klienta slouží identifikační číslo (PIN) a bezpečnostní přístupové heslo. Hlavní výhodou je úspora času, rychlost a není zde potřeba žádné zvláštní technické vybavení. Mezi hlavní nevýhody patří nepříliš široká nabídka služeb a obava klientů z možnosti zneužití účtu [3].

3.11.3.3 Internetbanking

Jinak řečeno internetové bankovníctví je založeno na komunikaci klienta s bankou přes počítač připojený na internet a to buď přes pevnou linku, GSM či LAN. Klient k tomu nepotřebuje žádný zvláštní software, pouze zadat na internetových stránkách své banky přístupové kódy. Tento typ je poslední dobou hojně využíván jak u fyzických osob, tak i drobných podnikatelů [2].

3.11.3.4 Homebanking

Základem je propojení osobního počítače klienta, na kterém je nainstalován speciální program, s počítačem banky prostřednictvím datové sítě. Homebanking umožňuje provádění platebního styku a vzájemné předávání informací mezi bankou a

klientem pouze elektronicky a to 24 hodin denně. Výhodou pro právnické osoby a podnikatele je možnost propojení platebního styku s účetnictvím klienta. Přístup k datům je zajištěn pomocí hesel, kódovaných zasílaných zpráv a elektronického podpisu. Tato služba se váže pouze na konkrétní počítač, je to nákladná aplikace a další nevýhodou může být offline režim (neaktuálnost informací) [3].

3.11.3.5 GSM banking

Tato služba je založena na komunikaci s bankou prostřednictvím mobilních telefonů, která může být založena:

- prostřednictvím šifrovaných **SMS zpráv** (odesílání strukturovaných SMS zpráv, v přesně nadefinovaných formátech, s požadavky k získání informací nebo příkazy k provedení a banka jim zpět odešle odpověď SMS zprávou obsahující požadovanou informaci),
- prostřednictvím technologie **SIM Toolkit** (komunikace klienta s bankou na bázi technologie SIM Toolkit vyžaduje v mobilním telefonu kartu s aplikací od banky),
- s využitím technologie **WAP** (spočívá v komunikaci po internetu pomocí protokolu WAP, kde jde o kombinaci telefonního a internetového bankovníctví) [3].

4. PRÁVNÍ ÚPRAVA BANKOVNICTVÍ TÝKAJÍCÍ SE SLEDOVANÝCH PRODUKTŮ

4.1 Všeobecné změny od roku 1989

K převratným hospodářským, politickým, ale i kulturním změnám došlo po listopadu roku 1989. Došlo k zásahu i oblasti ekonomické, kdy byl nahrazen systém centrálního ekonomického řízení novým institucionálním řešením bankovního systému. Proto byl přijat **zákon č. 131/1989 Sb., o bankách a spořitelnách**, platný od 1. 1. 1990. Dalším neméně důležitou úpravou je **zákon č. 130/1989 Sb., o Státní bance československé**. Díky této právní úpravě se Státní banka československá stala bankou centrální, čímž došlo ke vzniku dvoustupňového bankovního systému.

Žádný významný dopad na rozvoj ekonomického systému nebyl zaznamenán při rozdělení Československa, k němuž došlo 1. 1. 1993. Státní banka československá byla nahrazena Českou národní bankou podle **zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance**. ČNB tak získala pozici veřejnoprávního subjektu se sídlem v Praze [14].

V roce 1995 vstoupila v platnost dohoda mezi státy ES a ČR. Tato dohoda stanovuje i souhrn předpokladů pro možnost přijetí ČR do Evropské unie. K tomuto účelu byla potřeba harmonizace legislativních předpisů s právem Evropské unie a směrnicemi Rady Evropských společenství. K výraznému ovlivnění došlo i v sektoru bankovníctví, neboť začala příprava na budoucí členství v EU.

4.2 Současná právní úprava v bankovníctví

Právní úprava bankovníctví je v ČR zakotvena v zákonech a prováděcích vyhláškách k nim. Jelikož je ČR členem Evropské unie, platí na jejím území i právní normy EU. Jsou jimi především nařízení Evropského parlamentu a Rady EU. Ostatní

právní normy, kterými jsou směrnice a doporučení, je povinna každá členská země EU zpracovat do svých právních řádů.

Základní právní normou, kterou je upraven sektor bankovníctví, je **zákon č. 21/1992 Sb., o bankách**, ve znění pozdějších předpisů. Tímto právním předpisem je banka považována za právní subjekt, který je akciovou společností a je oprávněn působit na území ČR jako banka na základě licence, jež je udělena ČNB při splnění zákonných požadavků. Poté si ČNB v pravidelných časových intervalech ověřuje, zda jsou tyto podmínky dodržovány a nedochází k riskantnímu nakládání se svěřenými peněžními prostředky [23].

Produkty, které jsou bankami poskytovány, jimiž jsou běžný účet, vkladové termínované produkty, úvěrové produkty, záruky, dokumentární akreditivy, dokumentární inkasa, příp. další, jsou právně upraveny zejména v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů [15].

Pro všechny tyto bankovní produkty platí pravidlo, které stanoví, že smlouvy mezi bankou a klientem musí mít písemnou formu. Důvodem je, že musí být jasně a srozumitelně stanoveno, za jakých podmínek bude příslušný produkt banky klientovi poskytován. Proto je dobré seznámit se s návrhem smlouvy předloženým bankou před jeho podepsáním. Oblast platebního styku je dále upravena samostatným právním předpisem, kterým je již zmíněný **zákon č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech**. Tento zákon ukládá bankám zejména povinnosti v oblasti dodržování lhůt při provádění peněžních převodů a charakterizuje odpovědnost banky při zneužití jí vydané platební karty třetí osobou. Kompozice zákona o platebním styku je sestavena do třech základních částí:

- peněžní převody (implementace směrnice č. 97/5/ES, o přeshraničních převodech),

- elektronické platební prostředky (dle doporučení 97/489/ES, o elektronických platebních prostředcích, a implementace směrnice č. 2000/46/ES, o institucích elektronických peněz),
- platební systémy (principy směrnice č. 98/26/ES, o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a systémech vypořádání obchodu s cennými papíry) [13].

Některé oblasti bankovních produktů nebo služeb jsou dále upraveny ještě jinými právními normami. Například šek a směnka jsou kodifikovány v **zákoně č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový** [16]. Oblast cenných papírů je upravena také samostatným právním předpisem, kterým je **zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech**, ve znění pozdějších předpisů [17].

Do bankovního sektoru patří také stavební spořitelny a úvěrní družstva (tzv. kampeličky). Jejich postavení, práva a povinnosti při poskytování produktů a služeb a případně další skutečnosti upravují samostatné právní předpisy. Jedná se o **zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření**, ve znění pozdějších předpisů [18]. Dalším je zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech, ve znění pozdějších předpisů [19].

Dalším velmi důležitým právním předpisem je **zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti**. Zákon ukládá, že v případě platby, která překročí částku 15 000 EUR stejnému příjemci platby v průběhu jednoho kalendářního dne, je poskytovatel platby povinen provést tuto platbu bezhotovostně. Při porušení tohoto zákona hrozí fyzické osobě pokuta až do výše 500 000 Kč. Pro právnickou osobu je tato pokuta až do částky 5 000 000 Kč [12].

Z finanční oblasti legislativní regulace je nezbytné zmínit **zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi**. Tento výjimečný orgán byl ustanoven za účelem zajišťování mimosoudního vyrovnávání sporů mezi poskytovateli služeb platebního styku a jejich zákazníky nebo mezi vydavateli elektronických platebních prostředků a

jejich uživateli. Mezi jeho úkoly patří pravidelné zveřejňování zpráv o své činnosti. Jeho pravomocí je i udělování sankcí, které mohou být až do výše 1 000 000 Kč [10].

5. PRODUKTY PLATEBNÍHO STYKU KOMERČNÍ BANKY, A. S.

5.1 Historie Komerční banky

Vznik banky se datuje od ledna roku 1990, jež vznikla vyčleněním z bývalé Státní banky československé na území ČR. V lednu 1992, schválením privatizačního projektu vládou ČSFR, se státní peněžní ústav KB transformoval na akciovou společnost. Hlavním majitelem akcií KB zůstaly Fondy národního majetku ČR a SR. Akcie KB byly téhož roku zařazeny do kuponové privatizace. Původně své služby nabízela zejména na trhu podniků a municipalit, ale po začlenění do skupiny SG se začala orientovat na individuální zákazníky a podnikatele.

V červnu roku 1995 KB vstoupila na mezinárodní kapitálové trhy vydáním globálních certifikátů (GDR). Druhá tranše následovala v květnu roku 1996. V listopadu rok poté vláda ČR schválila prodej státem vlastněných akcií KB strategickému investorovi. V lednu 2000 byl úspěšně ukončen proces navyšování základního jmění a to ve výši 9,5 mld. Kč. Tím došlo ke zvýšení podílu Fondu národního majetku ČR na základním kapitálu KB na 60 %. V červnu rok poté vláda ČR rozhodla, že státní podíl KB získá Société Générale, a to za 40 miliard Kč. Hned v říjnu se francouzská Société Générale ujímá manažerské kontroly v KB.

Říjen roku 2002 byl pro banku zlomový, neboť představila novou segmentaci klientů a na ní navazující organizaci obchodní sítě, která přinesla zlepšení úrovně služeb poskytovaných klientům. Současně uvedla také novou firemní identitu, která vyjadřuje novou strategii KB a její příslušnost k mezinárodní bankovní skupině Société Générale. K dalšímu rozvoji produktů došlo i v únoru následujícího roku, kdy KB uvedla na trh první čipovou kartu podle standardů EMV v ČR. Dosáhla mnoha ocenění, jakou jsou: ocenění Nejdynamičtější a Nejdůvěryhodnější banka roku 2003, Banka roku 2004.

Jako první banka na českém trhu se KB zavázala udržet garantovanou úroveň služeb dodržováním jasně definovaných principů týkajících se poskytovaných produktů a služeb. Dalším dosaženým prvenstvím v ČR je, že umožnila klientům nezávislé řešení sporu ustanovením funkce ombudsmana [25].

5.2 Současnost Komerční banky

Komerční banka je tedy součástí mezinárodní skupiny SG a zároveň je mateřskou společností skupiny KB, kterou tvoří celkem 9 společností, jako jsou například: Modrá pyramida stavební spořitelna, a. s., Penzijní fond Komerční banky, a. s., ESSOX, s. r. o., Factoring KB, a. s., Komerční pojišťovna, a. s., Protos, uzavřený investiční fond, a. s., Komerční banka Bratislava, a. s. atd.

KB poskytuje komplexní nabídku finanční produktů a služeb více než 1,6 milionům zákazníků. V roce 2009 se dokonce počet zákazníků zvýšil na 1 636 000 klientů, z čehož 82,8% tvoří individuální klientela. Banka usiluje být co nejbližší svým klientům a vyhovět jejich požadavkům, čehož chtěla dosáhnout rozšířením distribuční sítě. Předsevzala si otevřít 400 poboček, což se jí téměř zdařilo (na konci roku 2008 vlastnila 393 poboček). Dále se zaměřila na kvalitativní vývoj své působnosti, a to sjednocením ranní otevírací doby a delším pracovním dnem v pondělí a ve středu. Také došlo ke zprovoznění druhého telefonního centra ve Zlíně (první centrum v Liberci), které souží k rozvoji přímého bankovníctví. Dalšími novinkou je možnost požádat o podnikatelský úvěr či uzavřít stavební spoření přes telefonní centrum a mnoho dalších služeb, které ušetří čas zákazníka.

V současné nepříznivé ekonomické situaci si KB nevede špatně. Přestože dle předběžných prognóz došlo k poklesu zisku, nemělo to negativní následky na obchodovatelnost akcií banky. Zajímavostí je, že čistý zisk banky se do roku 2008 každoročně zvyšuje, zatímco zisk z čistých poplatků a provizí postupně klesá, a od roku 2009 začíná trend opačný. Tento jev si lze vysvětlit tím, že přestože počet zákazníků

roste, tak klienti využívají více služeb přímého bankovníctví nebo si vybírají cenově výhodnější balíčky [26].

5.3 Produkty platebního styku KB

Komerční banka dělí zájemce o své produkty do tří skupin, jimiž jsou lidé, firmy a veřejná správa. Pro každou tuto skupinu banka nabízí, dle jejich potřeb, různé balíčky bankovních služeb.

5.3.1 Nevhodné balíčky bankovních produktů

Firma South Bohemia Star, s. r. o. patří spíše mezi menší společnosti, proto byly vybrány balíčky bankovních produktů, které jsou určeny pro malé a střední firmy s obrátem do 60 milionů. Při analýze produktových balíčků byl ihned vyloučen produkt **Efekt Start** určený pro začínající podnikatele, zatímco vybraná společnost velmi dobře prosperuje téměř 20 let. Balíček **Efekt** odpovídá svými parametry spíše fyzickým osobám-podnikatelům, proto ho také lze vyloučit hned na počátku rozboru bankovních účtů. Informativní pokus o aplikaci na firmu South Bohemia Star, s. r. o. velmi překvapil, neboť se konečná částka vynaložená na měsíční náklady od balíčku **Komfort** lišila pouze od 2,00 Kč. Produkt **Optimum Medicum** byl vytvořen speciálně pro klienty z oboru zdravotnictví, veterinární péče a maloobchodu s farmaceutickými, zdravotnickými a ortopedickými výrobky, proto byl také zařazen mezi nevhodné.

5.3.2 Srovnávané balíčky bankovních produktů

Jak již bylo uvedeno, při porovnávání balíčků poskytovaných KB, lze konstatovat, že při počtu transakcí, které měla firma South Bohemia Star, s. r. o. v měsíci lednu 2011, se náklady bankovních balíčků **Efekt** a **Komfort** lišily pouze o 2 Kč. Ukázka výpočtu měsíčních nákladů byla blíže specifikována pro balíček **Komfort**. Druhým produktem byl zvolen balíček bankovních služeb **Excelent**. Výchozím podkladem pro porovnání obou produktů byl sazebník, který vstoupil v platnost od 1. 1. 2011 a je uveden v příloze č. 1.

5.3.2.1 Specifikace účtu Komfort

Balíček bankovních produktů a služeb Komfort je vyváženou kombinací moderních nástrojů k jednoduchému a pohodlnému řízení firemních financí. Balíček je za výhodný měsíční poplatek, který činí 376,00 Kč.

Zahrnuje tyto produkty a služby:

- vedení běžného účtu v Kč,
- zasílání jednoho elektronického výpisu z účtu s měsíční četností,
- Stříbrná firemní karta s cestovním pojištěním,
- kombinace Expresní linka KB + Mojebanka,
- 1. - 20. účetní položka pořízená v kalendářním měsíci prostřednictvím služby Mojebanka a Přímý kanál nebo Profibanka,
- 1. - 20. položka v kalendářním měsíci na pasivní straně transakce.

5.3.2.2 Specifikace účtu Excelent

Balíček Excelent je určen jak fyzickým osobám - podnikatelům, tak právnickým osobám. Jedná se o nadstandardní balíček bankovních produktů a služeb, který slouží pro komplexní řízení firemních financí. Měsíční poplatek tohoto balíčku je vyšší než u produktu Komfort (činí 812,00 Kč), zato zahrnuje více příchozích a odchozích transakcí za měsíc zdarma.

Součástí balíčku jsou:

- běžný korunový účet s možností čerpat povolený debet,
- běžný účet v cizí měně (EUR nebo USD),
- dvě platební karty,
- telefonické bankovníctví a internetové nebo PC bankovníctví - 1. - 50. účetní položka zdarma,
- 1. - 50. položka na pasivní straně transakce [27].

6. PRODUKTY PLATEBNÍHO STYKU ČESKÉ SPORITELNY, A. S.

6.1 Historie České spořitelny

Kořeny České spořitelny, působící na území České republiky, sahají až do roku 1825, poté kdy zahájila činnost Spořitelna česká, nejstarší právní předchůdce ČS. Na tradici českého a později československého spořitelnictví navázala v roce 1992 ČS jako akciová společnost. V dnešní době má zhruba 5,3 milionu klientů, což jí zaručuje jasné prvenství v postavení na českém trhu.

Česká spořitelna je od roku 2000 členem Erste Group, jednoho z předních poskytovatelů finančních služeb ve střední a východní Evropě. Celkem v osmi zemích, z nichž většina je v EU, má okolo 17,5 milionů klientů. V červenci 2001 zdárně dokončila svou transformaci, jež byla zaměřena na zlepšení všech klíčových součástí banky. Neustále pokračuje ve zkvalitňování svých produktů, služeb a pracovních procesů. V roce 2002 se stala zřizovatelem Nadace České spořitelny, a. s., jejímž účelem je podpora projektů v oblasti kultury, vzdělávání, vědy, veřejných a sociálních záležitostí, zdravotní péče, charity, komunálních aktivit, sportu a ekologie [28].

6.2 Informace ze současné doby

Tato banka je bankou moderní, orientovanou na spíše na drobné klienty, malé a střední firmy a na města a obce. Důležitou roli má při financování velkých korporací a v poskytování služeb v oblasti finančních trhů. Česká spořitelna sama o sobě je mateřskou společností v rámci finanční skupiny České spořitelny, kterou tvoří celkem 13 společností, kterými jsou například Erste Corporate Finance, a. s., Penzijní fond České spořitelny, a. s., Stavební spořitelna České spořitelny, a. s. atd. ČS má v současné době síť s 664 pobočkami a provozuje více než 1276 bankomatů (z toho 59 pro nevidomé). Na českém kapitálovém trhu patří mezi významné obchodníky s cennými

papíry. ČS je leaderem v moderních bankovních disciplínách, jako je oblast platebních karet, internetového bankovníctví, hypotečních a spotřebitelských úvěrů a správy aktiv. Role finanční skupiny Erste Group, kam Česká spořitelna patří, spočívá v těchto třech základních pilířích:

- růst,
- selektivita,
- ziskovost.

Česká spořitelna je podle hodnocení amerického časopisu Global Finance nejbezpečnější bankou regionu střední a východní Evropy. Tento časopis ve svém srovnávání hodnotil pět set světových bank na základě ratingů agentur Moody's, Standard&Poor's a Fitch, kde kladl důraz zejména na kapitálovou přiměřenost a objem aktiv finančních ústavů [29].

V soutěži Fincentrum Banka roku 2010 získala titul Banka roku a mimo jiné se stala posedmé v řadě Nejdůvěryhodnější bankou roku a stala si i vítězem v nově zavedené kategorii „Banka bez bariér“. Mimo jiné ČS schválila novou strategii banky v oblasti společenské odpovědnosti firem (Corporate Social Responsibility - CSR). Strategie pro oblast CSR je zaštitěna heslem „Investujeme pro budoucnost“ a zahrnuje 3 hlavní oblasti:

- vzdělávání (zejména finanční),
- pomoc lidem v nouzi,
- udržitelný rozvoj prostředí, ve kterém žijeme.

6.3 Produkty platebního styku ČS

Zatímco u KB jsme porovnávali balíčky bankovních služeb, u ČS je nabízen Firemní účet, který je dané společnosti tzv. „přesně šitý na míru“. Firma si sama vybere produkty a služby, které chce využívat. V práci se zabývám účty, které jsou u ČS určeny pro:

- podnikatele a malé firmy s obratem do 30 mil. Kč,
- bytová družstva a společenství vlastníků jednotek,
- neziskový sektor (s výjimkou neziskových organizací zřízených obcí, městem, krajem, státem),
- svobodná povolání.

6.3.1 Charakteristika a popis

Produkty a služby poskytované k Firemnímu účtu jsou rozděleny na:

- **Standard,**
- **Transakce,**
- **Speciál.**

Klient sám volí jednotlivé produkty Standard, Transakce a Speciál, které chce k Firemnímu účtu ČS využívat. Součástí je ke každému tomuto účtu zdarma vedení běžného účtu, vyhotovení měsíčního papírového nebo elektronického výpisu a zřízení trvalých příkazů/souhlasů s inkasem [30].

6.3.1.1 Produkty a služby Standard

- **Firemní kontokorent** - povolené přečerpání účtu až do výše 50 000 Kč.
- **Embosovaná debetní karta Visa Business** - možnost výběru obrázku na kartu z galerie.
- **SERVIS 24** - telefonní a internetové bankovníctví
- Internet banking, Telebanking, GSM banking.
- **Zůstatkové SMS zdarma** - rychlé informace o zůstatku na účtu formou SMS.
- **Zvýhodněné úročení** zůstatku na Firemním účtu ČS.

6.3.1.2 Transakce

Jsou zde dva balíčky vybraných transakcí za zvýhodněnou cenu:

1) Elektronické transakce - převzetí platebního příkazu (účetní položka) přes přímé bankovníctví prostřednictvím služby SERVIS 24 (Telebanking - automatická hlasová služba, Internetbanking, GSM banking), Business 24 nebo MultiCash.

2) Komplexní transakce - spadá sem to samé co do elektronické transakce a navíc:

- realizace trvalého příkazu,
- realizace souhlasu s inkasem,
- došla bezhotovostní platby (účetní položka),
- dobítí mobilního telefonu prostřednictvím bankomatu nebo přes přímé bankovníctví prostřednictvím SERVIS 24,
- vklad hotovosti prostřednictvím bankomatu ČS na účty vedené v ČS,
- výběr hotovosti debetní kartou vydanou ČS z bankomatu ČS,
- výběr hotovosti debetní kartou vydanou ČS při platbě debetní kartou u obchodníka (Cashback).

6.3.1.3 Produkty a služby Speciál

Patří sem:

- ***Cestovní pojištění Comfort a Comfort Family ke kartě*** - pojištění pro cesty do zahraničí s trvalou platností po celém světě a pojistným krytím léčebných výloh až do výše 1,5 mil. Kč. Možnost pojistit i rodinné příslušníky.
- ***Pojištění platební karty*** - náhrada prostředků z neoprávněných transakcí kartou až do výše 60 000 Kč.
- ***Pojištění klíčových pracovníků*** - pojištění klíčových pracovníků ve firmě pro případ smrti či invalidity, jistota vyplacení finančních prostředků nutných např. k úhradě kontokorentu či jiných závazků z podnikání apod. Možnost pojistit až 3 osoby.
- ***Pojištění podnikání ČS*** - jednoduché a komplexní pojištění podnikatelů a firem, které zahrnuje možnost pojištění movitého, nemovitého majetku, odpovědnosti, přerušení provozu či silniční dopravy.

6.3.2 Výhody

Hlavní výhody Firemního účtu ČS jsou:

- svobodně si vybrat jen ty produkty, které opravdu potřebuji;
- nastavení účtu lze kdykoliv změnit;
- zdarma je vedení účtu, sestavení měsíčních výpisů, nastavení trvalých transakcí;
- exkluzivní produkty a služby jako jsou: firemní kontokorent, transakční balíčky, možnost individuálního designu k platební kartě atd.;
- pomoc v nepříjemných životních situacích, díky doplňkovým produktům Speciál;
- možnost snížení ceny za transakce díky transakčním balíčkům.

7. POROVNÁNÍ PRODUKTŮ OBOU BANKOVNÍCH INSTITUCÍ

7.1 Představení firmy South Bohemia Star, s. r. o.

Hlavním předmětem podnikání firmy South Bohemia Star, s. r. o. je nákup, zpracování, uskladnění a prodej papírenských výrobků. Tradičními produkty jsou obaly z vlnité lepenky. Firma se soustřeďuje především na „obaly šité na míru“. Spolupracuje s designérským studiem, které vytváří návrhy nových obalů dle představ a potřeb zákazníků.

7.1.1 Stručná historie firmy

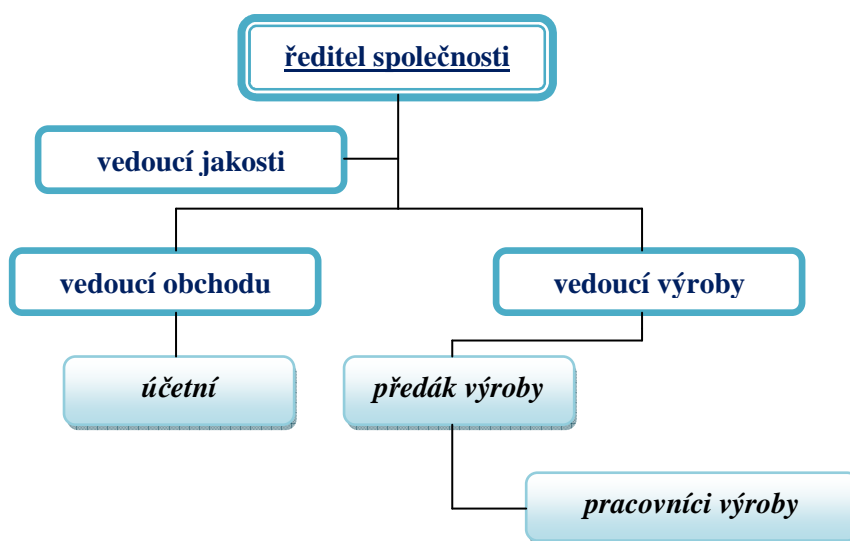
Firma South Bohemia Star, s. r. o., se sídlem v městě Veselí nad Lužnicí, byla zapsána do obchodního rejstříku 13. 11. 1992, avšak s provozní činností začala 1. 3. 1993 v pronajatých prostorách podniku Českých drah, a. s. Jejím zakladatelem byl pan Ing. Jan Lacina, který je doposud ředitelem firmy. V průběhu několika let se firma poměrně rychle rozrostla, a jelikož poptávka po jejích produktech se stále zvyšovala, byla nucena své prostory rozšířit. Z toho důvodu byla v roce 1998 provozovna rozšířena o prostory pronajaté od společnosti Grena, a. s. V roce 2003 byly od stejnojmenné firmy koupeny prostory jejího bývalého výzkumného střediska, kam byla přesunuta celá výroba.

V provozních začátcích firma disponovala třemi zaměstnanci, ale s postupným rozšiřováním produkce i provozních prostor bylo třeba počet pracovníků zvýšit a to na 23. V současné době má firma „pouze 15“ zaměstnanců. Tento pokles pracovní síly je způsoben především rozsáhlou modernizací a mechanizací, na kterou se South Bohemia Star, s. r. o. soustřeďuje od roku 2001. Od 21. prosince roku 2006 se stala držitelkou certifikátu SMJ ISO 9001.

7.1.2 Organizační struktura firmy

Firma se vyznačuje liniiovou organizační strukturou. Přesnou organizační strukturu firmy South Bohemia Star, s. r. o., v jejímž rámci pracuje 15 zaměstnanců, znázorňuje obrázek č. 6.

Obr. č. 6: Organizační struktura firmy South Bohemia Star, s. r. o.



Zdroj: Vlastní tvorba na základě údajů od firmy South Bohemia Star, s. r. o.

7.1.3 Charakteristika odbytových cest

Působnost firmy je zaměřena především na Českou a Slovenskou republiku a Rakousko, ale všechny transakce jdou přes české odběratele. Firma nejvíce odebírá od Prowell (60%) dále od EN-ART (25%), Duropack (10%) a Olver-Raury (5%). Používané materiály jsou: dvouvrstvá vlnitá lepenka BC, třívrstvá vlnitá lepenka BC, pětivrstvá vlnitá lepenka BC, EB a mikrovlna E. Tyto vlnité lepenky odebírají v bílé, hnědočerné a mramorové barvě.

7.1.4 Postavení na trhu

Co se týče trhu, má firma South Bohemia Star, s. r. o. stabilní a dobré postavení. Firma se totiž zaměřuje na segment trhu, který je nezajímavý pro velké papírenské firmy. Zákazníci v tomto segmentu požadují rychlé vyřízení objednávky, jak pro velký, ale především i pro malý počet výrobků. Tyto podmínky nejsou velké firmy schopny plnit. Zákazníci často oceňují dodávku v čase „just in time“, která spočívá v dodání výrobků ve stanovený čas, a využívají jí především ti, kteří nemají dostatečně velké skladové prostory.

I v budoucích letech chce společnost rozšiřovat, zlepšovat a dodávat kvalitní služby na obalovém trhu, aby byli jejich zákazníci spokojeni. Cílem je podporovat a poskytovat dlouhodobé pracovní příležitosti pro své zaměstnance a zároveň rozvíjet podnikání tak, aby předčilo očekávání zákazníků.

7.2 Parametry pro hodnocení produktových balíčků

Ke zjištění, který bankovní produkt je pro tuto firmu nejvhodnější, potřebuji znát:

- kolik položek v platebním styku bylo došlých (příchozích) a kolik vyšlých (odchozích),
- zda mají dodavatelé a odběratelé vedený účet u stejné či jiné banky,
- které transakce jsou tuzemské a které zahraniční,
- podoba elektronická x papírový příkaz,
- průměrné měsíční náklady za předpokladu nevyužití balíčků.

7.3 Běžný účet firmy South Bohemia Star, s. r. o.

Firma South Bohemia Star, s. r. o. má bankovní účet zřízen u Komerční banky. Pro vyhodnocení měsíčních nákladů jsem vycházela z periodického výpisu za měsíc leden roku 2011, kdy společnost měla na straně „má dáti“ 135 transakcí (na vrub účtu) a na straně „dal“ 97 transakcí (ve prospěch účtu). V tabulce č. 5 jsou uvedeny příchozí

transakce, jež jdou ve prospěch bankovního účtu a v tabulce č. 6 je přehled bank, s kterými souvisejí platby odchozí, tedy na vrub účtu.

Tabulka č. 5: Příchozí banky (ve prospěch účtu)

| <i>Kód banky</i> | <i>Název banky</i> | <i>Počet transakcí</i> |
|-------------------------|------------------------------------|-------------------------------|
| 0100 | Komerční banka | 44 |
| 0300 | Československá obchodní banka | 18 |
| 0600 | GE Money Bank | 1 |
| 0800 | Česká spořitelna | 7 |
| 2010 | Fio banka | 3 |
| 5000 | CALYON S. A. | 2 |
| 5500 | Raiffeisenbank | 7 |
| 6700 | Všeobecná úvěrová banka | 3 |
| 6800 | Volksbank CZ | 5 |
| 7910 | Deutsche Bank | 4 |
| 7940 | Waldviertler Sparkasse von 1842 AG | 3 |
| CELKEM | | <u>97</u> |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě údajů od firmy South Bohemia Star, s. r. o.

Tabulka č. 6: Banky odchozí (na vrub účtu)

| <i>Kód banky</i> | <i>Název banky</i> | <i>Počet transakcí</i> |
|-------------------------|---------------------------------|-------------------------------|
| 0100 | Komerční banka | 41 |
| 0300 | Československa obchodní banka | 19 |
| 0600 | GE Money Bank | 2 |
| 0710 | Česká národní banka | 1 |
| 0800 | Česká spořitelna | 21 |
| 2600 | Citibank | 5 |
| 2700 | UniCredit Bank | 28 |
| 3500 | ING Bank N. V. | 3 |
| 5500 | Raiffeisenbank | 9 |
| 6200 | COMMERZBANK AG | 3 |
| 7970 | Wüstenrot - stavební spořitelna | 3 |
| CELKEM | | <u>135</u> |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě údajů od firmy South Bohemia Star, s. r. o.

Firma South Bohemia Star, s. r. o. využívá klasický běžný účet - ne bankovní balíček, kde si zvlášť platí za internetové bankovníctví, papírový měsíční výpis, poplatek za vedení účtu + jednotlivé poplatky za položky, jež jsou rozepsány v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Rozpis poplatků za položky (leden 2011)

| <i>Druhy plateb</i> | <i>Položek do limitu</i> | <i>Cena/položka do limitu</i> | <i>Cena celkem</i> |
|-----------------------------------|--------------------------|-------------------------------|---------------------|
| Mojebanka | 92 | 2,70 | 248,40 CZK |
| Odepsané inkaso | 1 | 5,00 | 5,00 CZK |
| Pasivní str. transakce | 78 | 5,00 | 390,00 CZK |
| Aktivní str. transakce | 95 | 2,50 | 237,50 CZK |
| Platba z/do jiné banky | 106 | 2,00 | 212,00 CZK |
| <i>Poplatek za položky celkem</i> | | | 1 092,90 CZK |

Zdroj: Interní materiál firmy South Bohemia Star, s. r. o.

Náklady vynaložené na vedení účtu firmou South Bohemia Star, s. r. o. za leden 2011:

| | |
|--------------------------|---------------------------|
| měsíční papírový výpis | 85,00 Kč |
| internetové bankovníctví | 170,00 Kč |
| vedení účtu | 150,00 Kč |
| položky | 1 092,90 Kč |
| CELKEM | <u>1 497,90 Kč</u> |

7.4 Srovnání balíčků bankovních služeb Komerční banky

Oba srovnávané produkty, Komfort i Excelent, si lze sjednat na všech pobočkách Komerční banky. Má-li klient roční obrat na 60 milionů Kč, účet si sjednává v obchodních centrech. Zaměstnanci poboček na takto velké firmy nejsou dostatečně vyškoleny. Pro zajímavost jsem si našla produkt Komplet 100, který si lze sjednat v obchodním centru. Tento produkt by se však firmě South Bohemia Star, s. r. o.

nevyplatil, neboť měsíční náklady při výpočtu vychází ještě vyšší, než společnost platí v současné době. Tyto náklady jsou znázorněny v tabulce č. 10.

Tabulka č. 8: Měsíční náklady balíčku KOMFORT

| | | položek do limitu | cena/pol. do limitu | limit | položek nad limit | cena/pol. nad limit | cena celkem |
|------------------------|----|-------------------|---------------------|-------|-------------------|---------------------|-------------------|
| trvalý příkaz | | 0 | 6,00 Kč | | | | 0,00 Kč |
| mojebanka | 92 | 20 | 0,00 Kč | 20 | 72 | 4,00 Kč | 288,00 Kč |
| hotovost vklad | | 0 | 9,00 Kč | | | | 0,00 Kč |
| odepsané inkaso | | 1 | 6,00 Kč | | | | 6,00 Kč |
| pasivní str. transakce | 78 | 20 | 0,00 Kč | 20 | 58 | 5,00 Kč | 290,00 Kč |
| platba z/do jiné banky | | 106 | 2,00 Kč | | | | 212,00 Kč |
| vedení účtu | | | | | | | 367,00 Kč |
| CELKEM | | | | | | | 1163,00 Kč |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě poskytnutých materiálů od KB

Tabulka č. 9: Měsíční náklady balíčku EXCELENT

| | | položek do limitu | cena/pol. do limitu | limit | položek nad limit | cena/pol. nad limit | cena celkem |
|------------------------|----|-------------------|---------------------|-------|-------------------|---------------------|-------------------|
| trvalý příkaz | | 0 | 6,00 Kč | | | | 0,00 Kč |
| mojebanka | 92 | 50 | 0,00 Kč | 50 | 42 | 4,00 Kč | 168,00 Kč |
| hotovost vklad | | 0 | 9,00 Kč | | | | 0,00 Kč |
| odepsané inkaso | | 1 | 6,00 Kč | | | | 6,00 Kč |
| pasivní str. transakce | 78 | 50 | 0,00 Kč | 50 | 28 | 5,00 Kč | 140,00 Kč |
| platba z/do jiné banky | | 106 | 2,00 Kč | | | | 212,00 Kč |
| vedení účtu | | | | | | | 812,00 Kč |
| CELKEM | | | | | | | 1338,00 Kč |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě poskytnutých materiálů od KB

Tabulka č. 10: Měsíční náklady produktu KOMPLET 100

| | |
|--------------------------|---------------------------|
| měsíční papírový výpis | 85,00 Kč |
| internetové bankovníctví | 0,00 Kč |
| vedení účtu | 824,00 Kč |
| položky | 1092,90 Kč - 248,40 Kč |
| CELKEM | <u>1753,50 Kč</u> |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě poskytnutých materiálů od KB

7.5 Konfigurace Firemního účtu České spořitelny

Pro firmu South Bohemia Star, s. r. o. jsem vybrala měsíční cenu za produkty a služby Standard I a Standard II. Cena položek je stejná jako u KB, tedy 2,00 Kč za položku. Měsíční cenu za produkty a služby Transakce je vyhovující Komplexní transakce IV (150 transakcí), kterou používám jak u Standardu I, tak u Standardu II. Cena transakcí se řídí podle sedmi pásem, které jsou znázorněny v příloze č. 2. Firma South Bohemia Star, s. r. o. měla v měsíci lednu 2011 komplexních transakcí 98, proto jí do plusu zbývá ještě dalších 52 transakcí.

Zdroj: Materiál získaný u pobočky České spořitelny v Českých Budějovicích

Tabulka č. 11: Měsíční náklady Firemního účtu „Standard I“

| | |
|------------------------------|-------------------------|
| produkty a služby Standard I | 92,00 Kč |
| produkty a služby Transakce | 534,00 Kč |
| položky | 212,00 Kč |
| CELKEM | <u>838,00 Kč</u> |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě poskytnutých interních materiálů od ČS

Tabulka č. 12: Měsíční náklady Firemního účtu „Standard II“

| | |
|------------------------------|-------------------------|
| produkty a služby Standard I | 172,00 Kč |
| produkty a služby Transakce | 534,00 Kč |
| položky | 212,00 Kč |
| <i>CELKEM</i> | <u>918,00 Kč</u> |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě poskytnutých interních materiálů od ČS

8. SROVNÁNÍ PRODUKTŮ BANK S JEJICH MATEŘSKÝMI BANKAMI

Již zde bylo zmíněno, že mateřskou bankou Komerční banky, a. s. je Société Générale se sídlem ve Francii. Erste Group, jedna z největších bankovních skupin, jež si získala klientelu po celé střední Evropě, se stala mateřskou bankou České spořitelny, a.s. a má sídlo v rakouské Vídni od roku 1819.

8.1 Představení banky Société Générale

Společnost Société Générale byla založena v roce 1864 jako společnost s ručením omezeným. Postupným vývojem si vybudovala celostátní síť poboček (pro představu v roce 1870 měla 32 poboček, v roce 1940 vlastnila 1500 poboček). V roce 1945 byla znárodněna a významně se podílela na financování poválečného vývoje ve Francii, v roce 1987 byla banka opět zprivatizována. Svým nezadržitelným rozvojem skupina Société Générale rozšířila svou působnost do 82 zemí světa.

Na českém trhu byl Société Générale přítomna již od roku 1982 a zaměřovala se zejména na investiční bankovnictví a na obsluhu největších podniků. V roce 1997 posílila svou pozici v maloobchodním bankovnictví akvizicí s Crédit du Nord (80% podíl). Neblahé následky pro společnost měla negativní událost v roce 2008, kdy došlo ve společnosti SG k největší finanční ztrátě hotovosti v historii (podvodným jednáním obchodník Jérôme Kerviel nabyl 4,9 miliard euro). Následkem této události ratingové agentury snížily hodnocení společnosti. V současnosti má společnost opět výborné ratingové hodnocení [31].

Skupina SG patří mezi největší banky v eurozóně, věnuje se téměř 30 milionům klientů a zaměstnává přes 163 000 pracovníků, z čehož 63% zaměstnanců se nachází mimo Francii. KB je součástí této skupiny od října 2001. Své pracovníky po celém světě zaměstnává především ve třech oblastech:

- 1) retailové bankovníctví, specializované financování a pojištění (v této oblasti obsluhuje více než 32 milionů zákazníků na celém světě);
- 2) privátní bankovníctví, globální investiční management a služby (ke konci roku 2009 byla SG jednou z největších bank v eurozóně podle aktiv v kustomy a ve správě);
- 3) podnikové a investiční bankovníctví (SG vytváří řešení pro své klienty ze všech sektorů s využitím celosvětových znalostí a zkušeností v investičním bankovníctví, globálních financích a globálních trzích) [32].

Obr. č. 7: Státy, kde působí skupina Sociétés Générale

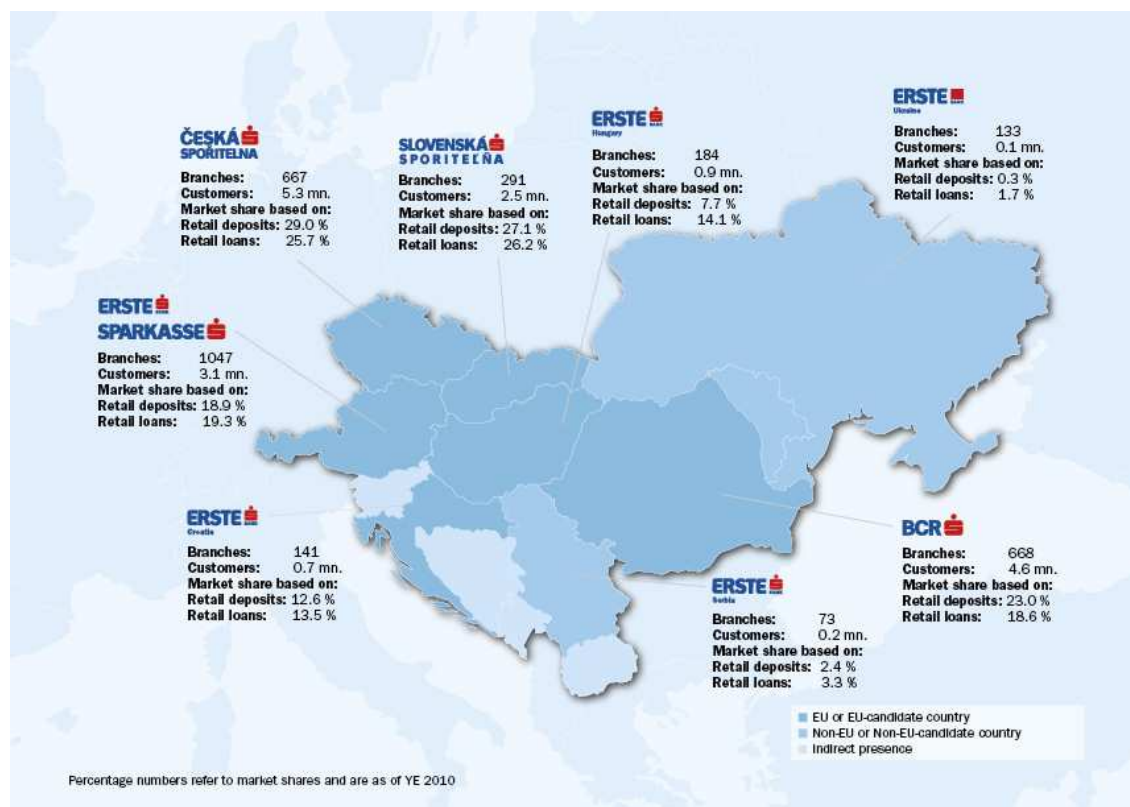


Pramen: [33]

8.2 O společnosti Erste Group

Erste Group je jedna z největších a současně nejbohatších bankovních skupin. Byla založena v roce 1819 první rakouskou bankou „Erste oesterreichische Spar-Casse“. Spadá pod společnost Erste Group, jež je jedním z největších evropských poskytovatelů finančních služeb a vedoucí retailová banka ve střední Evropě. Počtem klientů je na prvním místě v oblasti poskytování finančních služeb ve střední Evropě a na druhém místě podle objemu aktiv. Počet klientů Erste Group se od roku 1997 zvýšil z 600 tis. na více než 17,5 milionů v důsledku expanze banky v Rakousku, odkoupením České spořitelny, Slovenské spořitelny, chorvatské Riječka banky, na podzim roku 2003 maďarské Postabank, v srpnu 2005 odkoupením srbské Novosadské banky a v prosinci 2005 rumunské banky Banca Commerciala Romana [34].

Obr. č. 8: Státy, kde působí skupina Erste Group



Pramen: [35]

Erste Group a její partneři mají silnou tržní pozici v nabídce produktů drobného bankovníctví, ve financování nemovitostí, v obchodě s privátními klienty a ve službách pro malé a střední podniky. Česká spořitelna má ve společnosti Erste Group 5,3 milionů klientů, 660 poboček a 29,4 % tržní podíl podle výše retailových vkladů. Klíčovou oblastí je pro tuto společnost střední Evropa, kde nabízí svým investorům přístup k jednomu z nejvíce se rozvíjejících regionů s nízkým rizikem, a to díky kvalitnímu a silnému managementu a velmi stabilnímu rakouskému domácímu trhu [36].

8.3 Měsíční náklady na účet firmy South Bohemia Star, s. r. o. u mateřských bank

Tato část praktické práce byla poměrně náročná na získávání informací a podkladů, na základě kterých by bylo možno úspěšně porovnat a zhodnotit náklady na bankovní účet firmy South Bohemia Star, s. r. o. u obou mateřských bank. Bylo nutná osobní jednání se zástupci jednotlivých finančních skupin, v případě Erste Group byl požadavek na získání údajů zaslán písemnou formou v anglickém jazyce. Naopak ceník Société Générale je k dispozici na internetových stránkách, avšak pouze v anglickém a francouzském jazyce.

8.3.1 Náklady na bankovní účet vedený u Société Générale

Pro sestavení tabulky s měsíčními náklady byl využit ceník (viz. příloha C), který lze nalézt na internetových stránkách banky Société Générale. Ten však nebyl natolik přesný, proto za pomoci zaslání e-mailu do jejich centrály byly zaslány vypočtené náklady na jednotlivé položky, které v souhrnu činí 58,30 EUR. Celkové měsíční náklady na bankovní účet u Société Générale, jež jsou aplikovány na firmu South Bohemia Star, s. r. o. jsou zobrazeny v tabulce č. 13.

Tabulka č. 13: Jednotlivé měsíční náklady na účet firmy South Bohemia Star, s. r. o.

| | |
|--------------------------|----------------|
| měsíční papírový výpis | 6,00 € |
| internetové bankovníctví | 10,50 € |
| vedení účtu | 6,50 € |
| položky | 58,30 € |
| CELKEM | 81,30 € |

Zdroj: Vlastní tvorba na základě ceníku Sociétés Générale platnému k 1. 3. 2011

Po přepočtu na české koruny, dle kurzu k 18. dubnu 2011, jež činí 24,19 Kč za euro, by bankovní účet vedený u Sociétés Générale firmu South Bohemia Star, s. r. o. celkem stál 1966,60 Kč.

8.3.2 Náklady na bankovní účet vedený u Erste Group

Jak již bylo výše uvedeno, se společností Erste Group bylo komunikováno písemně, formou e-mailu, neboť v České Republice nemají k dispozici ceník své mateřské banky. Centrála České spořitelny, a. s. na základě telefonického hovoru poskytla kontakty na konkrétní osoby v centrále mateřské Erste Group v rakouské Vídni. Komunikace se zpočátku jevila jako velice příznivá, po vybrání tématu bakalářské práce bylo poskytnutí potřebných údajů přislíbeno. V konečné fázi jednání však k tomuto nedošlo a formou e-mailu společnost Erste Group sdělila:

„Detailní cenové nabídky nevedeme, protože máme Individual client approach, tzn. při předložení veškeré dokumentace je klientovi na míru ušito (nabídnuto) financování.

Srovnání poplatků či úrokových sazeb za bankovní služby mezi různými zeměmi považujeme za nepodložené a zavádějící, neboť se zde jedná o země s odlišným konkurenčním prostředím a historickým pozadím. Nelze jedna ku jedné srovnávat výši poplatků za poskytované služby. Každá země má svůj historický vývoj toho, kterého sektoru. V Rakousku je naprosto odlišné konkurenční prostředí. Poslední desetiletí zde dominovaly banky, které nekótovaly na burze, a tudíž nebyly orientovány na dosažení zisku. Jednalo se především o družstevní a drobné banky. Svou úspěšnost prokázaly

zvýšením tržního podílu a ten se snažily zvyšovat agresivní poplatkovou politikou, což rakouskému finančnímu trhu velmi uškodilo. Tyto banky i nadále tvoří zhruba polovinu rakouského bankovního sektoru.

Cena za bankovní služby tak spadla na minimální úroveň (= odpovídá pouze ze 75 % výši celkových nákladů), i když investice do zvyšování jejich kvality a úrovně neustále rostla a roste. V České republice je naopak převážná většina banky (3/4 aktiv bankovního sektoru) kótována na burze a tudíž povinná vykazovat zisky a vyplácet dividendy akcionářům. Pro srovnání: úroková marže činí v Rakousku zhruba 1,5 %, v Německu přes 2 %, v Británii až 4 % a např. v Maďarsku tvoří úroková marže největší spořitelny s dominantním postavením na trhu 4,7 %. Změna této současné době není v dohlednu.“

9. ZÁVĚR

Při výběru vhodného bankovního balíčku, který aplikovat na firmu South Bohemia Star, s. r. o., bylo vybíráno mezi produkty Komerční banky, a. s., balíčky Komfort a Excelent, a České spořitelny, a. s., jež sestavuje bankovní účty dle požadavku daného klienta. Účty byly aplikovány na již zmíněnou firmu South Bohemia Star, s. r. o. Po zhodnocení produktů nabízených Komerční bankou pro danou společnost z hlediska nákladů byl cenově výhodnější balíček Komfort, ve kterém je u služby Mojebanka poskytnuto 20 položek za měsíc do limitu zdarma a stejně tak u služby pasivní transakce. Pokud bylo podkladem pro posouzení bankovní výpis za měsíc leden 2011 (viz tabulka č. 8), pak tento produkt by společnost South Bohemia Star, s. r. o. měsíčně stál 1 163 Kč.

U produktů České spořitelny byla daná kritéria hodnocena podle jiných parametrů, než u Komerční banky, kde se cena vztahuje vždy k danému bankovnímu produktu. Česká spořitelna má firemní účet složený ze tří částí: Standard, Transakce a Speciál. Také u této bankovní instituce byly zvoleny dvě varianty firemního účtu. Část produktů a služeb Speciál v porovnávání zahrnuta nebyla, neboť obsahuje produkty, které Komerční banka v daných balíčcích neposkytuje. Jsou jimi např. cestovní pojištění, pojištění platebních karet, pojištění klíčových pracovníků apod. Obě zvolené varianty účtu se od sebe liší pouze cenou za produkty a služby Standard. V případě měsíčních nákladů dosáhl firemní účet „Standard I“ nižší částky než „Standard II“. Společnost South Bohemia Star, s. r. o. by za firemní účet „Standard I“ měsíčně zaplatila 838 Kč (dle bankovního výpisu za leden 2011).

Produkty obou bank nebylo možno zcela přesně zhodnotit, neboť každá bankovní instituce má jinak stanovené ceníky, které jsou odlišně členěné a zahrnují částečně rozdílné produkty. Jak u Komerční banky, tak i u České spořitelny bylo na obou pobočkách bank autorovi sděleno, že jejich ceníky jsou pouze relativní, neboť ceny za bankovní služby jde vždy upravit dle požadavků klienta a dohody s ním. Záleží to převážně na bonitě klienta. Vybraná společnost má firemní účet uzavřený u

Komerční banky. Nevyužívá však nabízené balíčky, ale vede pouze klasický běžný účet. Z porovnávaných údajů je zřejmé, že při využití jak balíčku Komfort, tak i Excelent by došlo k poměrně výraznému snížení měsíčních nákladů - na současný bankovní účet firmy South Bohemia Star, s. r. o. byl 1 497,90 Kč, při využití balíčku Komfort 1 163,00 Kč a balíčku Excelent 1 338,00 Kč (údaje za měsíc leden 2011). Pracovníci České spořitelny bylo doporučeno využití dvou variant Firemního účtu, které byly pro zvolenou firmu vyhodnoceny jako nejvýhodnější. Česká spořitelna nenabízí firemní účet formou balíčků, ale každá firma má možnost sestavit si účet dle svých potřeb a požadavků - dle počtu transakcí, produktů, služeb apod. Snahou bylo vybrat varianty účtu, které by svým obsahem odpovídaly a byly porovnatelné s bankovními balíčky Komfort a Excelent poskytovanými Komerční bankou. Za Firemní účet „Standard I“ by společnost za měsíc leden 2011 uhradila 838,00 Kč a za Firemní účet „Standard II“ částku 918,00 Kč. S ohledem na výše uvedené údaje a s přihlédnutím k určitým rozdílům mezi produkty Komerční banky a České spořitelny by pro společnost South Bohemia Star, s. r. o. bylo výhodnější vybrat si odpovídající účet u České spořitelny.

U mateřských bank obou bankovních institucí bylo přislíbeno poskytnutí potřebných informací, k čemuž nakonec došlo jen částečně. Ceník od skupiny Erste Group nebyl zaslán ani po několika urgencích formou e-mailu. Bylo pouze sděleno odůvodnění, proč sazebník s údaji pro malé a střední firmy nelze poskytnout. Dle autora práce jsou tato tvrzení částečně pravdivá. Domnívá se však, že uvedená bankovní instituce musí mít alespoň „orientační ceník“, ze kterého vychází při sestavování firemních účtů pro jednotlivé klienty.

Společnost Société Générale má zveřejněn svůj ceník i na internetových stránkách (viz příloha C), přesto zde nebyly nalezeny částky za jednotlivé položky. I tato společnost byla kontaktována za pomoci e-mailu. Pracovníky tiskového centra Société Générale byla dle informací zaslanych o firmě South Bohemia Star, s. r. o. vypočtena celková částka za položky 58,30 €. Za firemní účet vedený u banky Société Générale by daná firma měsíčně zaplatila celkem 81,30 €. Podle přepočtu na české koruny, jejíž kurz k 19. 4. 2011 činí 24,19 Kč/EUR, by účet firmu South Bohemia Star,

s. r. o. měsíčně stál 1966,60 Kč. V České republice by měsíčně za stejně sestavený firemní účet sice zaplatila méně - 1497,90 Kč, ale je důležité si uvědomit, že průměrný plat ve Francii je téměř třikrát vyšší než u nás.

Vzhledem k neustále se měnícímu finančnímu prostředí bylo zajímavé zjistit, jak porovnáním cen podobných produktů lze najít úspory za nákladové položky, což je v dnešním konkurenčním prostředí velice užitečné. Přesto, že nebyly dodány údaje z Vídně, lze konstatovat, že cíl práce byl z větší části naplněn.

10. SUMMARY

The Bachelor work is focused on the product comparison of the payment system of banks institutions such as Komerční banka, a. s. and Česká spořitelna, a. s. and their parentel banks Société Générale and Erste Group. The theoretical part defines system of payment generally, its organization, describes the electronic payments and also the telecommunication network SWIFT. The following chapter deals with the bank legislation which is applied to products of payment systems.

The next part (practical part) of this study is dedicated to comparing the banks accounts between Česk  spořitelna, a. s. and Komerční banka, a. s. For every bank I chose two accounts, which I applied to the company South Bohemia Star, s. r. o. The aim is to find a bank account or a bank services package which would be the most convenient for a particular company and its needs. The company uses products which are: account management, a monthly paper statement, internet banking and items. But there are differences because every bank has an alternate arrangement of banks accounts. In the second part of the practical work bank accounts of Société Générale and Erste Group are compared. Unfortunately it is difficult to compare Komerční banka, a. s. and Česk  spořitelna, a. s. with their parent banks, because this can be affected by currency diferences - the Czech Crown and the Euro.

Key words

Account, banking in the Czech Republic, banking in France and Austria, package of banking products, system of payment

11. PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

- [1] DVOŘÁK, Petr. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2001. 471 s. ISBN 80-7201-310-6.
- [2] JÍLEK, Josef. *Peníze a měnová politika*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2004. 744. ISBN 80-247-0769-1.
- [3] MÁČE, Miroslav. *Platební styk: klasický a elektronický*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5.
- [4] POLOUČEK, Stanislav a kol. *Bankovníctví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 80-7179-462-7.
- [5] PŮLPÁNOVÁ, Stanislava. *Komerční bankovníctví v České republice*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 338 s. ISBN 978-80-245-1180-1.
- [6] REVENDA, Zbyněk, a kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2004. 634 s. ISBN 80-7261-031-7.
- [7] SCHLOSSBERGER, Otakar, a kol. *Platební styk*. 3. vyd. Brno: CERM, 2000. 373 s. ISBN 80-7265-036-X.

Právní předpisy

- [8] Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku
- [9] Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi

- [11] Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti
- [13] Zákon č. 124/2002 Sb., o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech (zákon o platebním styku)
- [14] Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů
- [15] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový
- [17] Zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů
- [18] Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů
- [19] Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

- [20] *Deloitte.com* [online]. c2010 [cit. 2010-11-28]. INCOTERMS 2010. Dostupný z WWW: <http://www.deloitte.com/assets/DcomCzechRepublic/Local%20Assets/Documents/Customs%20news/celni_novinky_100716.pdf>.
- [21] *Kb.cz* [online]. c2010 [cit. 2010-11-18]. Dokumentární inkaso. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-pod-60milionu/dokumentarni-inkaso.shtml>>.
- [22] *Kb.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-03-10]. Dokumentární akreditiv. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-nad-60-milionu/dokumentarni-akreditiv.shtml>>.

- [23] *Financnivzdelavani.webmagazine.cz* [online]. c2007 [cit. 2011-04-04]. Právní úprava bankovníctví v České republice. Dostupné z WWW: <<http://financnivzdelavani.webmagazine.cz/webmagazine/page.asp?idk=349>>.
- [24] *Kb.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-04-05]. Dokumenty ke stažení. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/o-bance/dokumenty-ke-stazeni.shtml>>.
- [25] *Kb.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-02-27]. Historie společnosti. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/historie-spolecnosti.shtml>>.
- [26] *Kb.cz* [online]. c2009 [cit. 2011-03-22]. Výroční zprávy. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/file/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocní-zpravy/kb-2009-vyrocní-zprava.pdf?55a92df3d636eb15406f4b05353fbaf0>>.
- [27] *Kb.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-03-14]. Excelent. Dostupné z WWW: <<http://www.kb.cz/cs/firmy/firmy-s-obratem-pod-60-milionu/ucty-a-platby/excellent.shtml>>.
- [28] *Csas.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-03-10]. Profil České spořitelny. Dostupné z WWW: <<http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelnyd00014413>>.
- [29] *Csas.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-04-03]. Aktuality. Dostupné z WWW: <http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/news_ie_1135.xml>.
- [30] *Csas.cz* [online]. c. 2010 [cit. 2011-03-20]. Firemní účet ČS. Dostupné z WWW: <http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/product_cs_263.xml>.
- [31] *Societegenerale.com* [online]. c2009 [cit. 2011-03-22]. Plus de 140 ans d'Histoire. Dostupné z WWW: <<http://www.societegenerale.com/nous-connaître/notre-histoire/chronologie>>.

- [32] *Societegenerale.com* [online]. c2009 [cit. 2011-03-10]. Nos résultats annuels 2010. Dostupné z WWW: <http://www.societegenerale.com/nous-connaître/notre-histoire/chronologie?_force=1>.
- [33] *Societegenerale.com* [online]. c2009 [cit. 2011-04-06]. Our Locations. Dostupné z WWW: <<http://www.societegenerale.com/en/our-businesses/office-locator>>.
- [34] *Csas.cz* [online]. c2010 [cit. 2011-03-14]. Profil Erste Group. Dostupné z WWW: <http://www.csas.cz/banka/menu/cs/banka/nav00070_profil_erste>.
- [35] *Erstegroup.com* [online]. c2011 [cit. 2011-04-06]. Erste Group. Dostupné z WWW: <<http://www.erstegroup.com/en/About-us/ErsteGroup>>.
- [36] *Erstegroup.com* [online]. c2011 [cit. 2011-03-14]. Czech Republic. Dostupné z WWW: <<http://www.erstegroup.com/en/About-us/ErsteGroup/CzechRepublic>>.




12. PŘÍLOHY

Příloha A Sazebník srovnávaných produktů Komerční banky, a. s.

Příloha B Sazebník firemního účtu u České spořitelny, a. s.

Příloha C Ceník bankovních účtů pro firmy společnosti Sociétés Générale platný od
1. března 2011

Příloha A: Sazebník srovnávaných produktů Komerční banky, a. s.

| | Komfort  | Excelent  | Poplatek mimo balíček  |
|--|---|--|---|
| Měsíční poplatek | 367,- | 812,- | |
| Vedení běžného účtu v Kč | ano | ano | 100,- |
| Vedení běžného účtu v cizí měně | - | ano (EUR/USD) | 100,- |
| Měsíční výpis z účtu elektronicky | ano | ano | zdarma |
| Platební karta Visa Electron služební (od 1. 1. se nenabízí) | - | ano ¹⁾ | 270,- |
| Karta Dynamic | - | ano ¹⁾ | 270,- |
| Karta Prestige (od 1. 1. se nenabízí) | ano ¹⁾ | - | 990,- |
| Sříbrná firemní karta | ano ¹⁾ | ano ¹⁾ | 990,- |
| Zlatá firemní karta | - | ano ¹⁾ | 2 990,- |
| Telefonní bankovníctví Expresní linka KB | ano | ano | 170,- |
| Internetové bankovníctví Mojebanka | ano ¹⁾ | - | 170,- |
| Internetové bankovníctví Profibanka | ano ¹⁾ | ano ¹⁾ | 290,- |
| Internetové bankovníctví Mojebanka se službou Přímý kanál | - | ano ¹⁾ | 290,- |
| Duo konto (balíček pro osobní potřebu, obsahuje běžný účet, přímé bankovníctví a platební kartu) | ano | ano | pouze k podnikatelskému balíčku |
| Účetní položky v Kč | | | |
| Expresní linka KB | 14,- | 14,- | 14,- |
| Mojebanka | 20 zdarma | 50 zdarma | 4,- |
| Profibanka | 20 zdarma | 50 zdarma | 4,- |
| Přímý kanál | 4,- | 50 zdarma | 4,- |
| V pobočce (papírový nosič) | 29,- | 29,- | 29,- |
| Položka vzniká z trvalého příkazu k úhradě | 6,- | 6,- | 6,- |
| Položka vzniká z trvalého příkazu k automatickému převodu | 6,- | 6,- | 6,- |
| Příchozí platba (mimo připsaných inkas) | 20 zdarma | 50 zdarma | 5,- |
| Odepsané inkaso | 6,- | 6,- | 6,- |
| Příplatek za platby zpracované prostřednictvím mezibankovního platebního styku | 2,- | 2,- | 2,- |

Pramen: <<http://www.sazebnik-kb.cz/cs/podnikatele/depozitni-produkty/balicky.shtml>>.

[cit. 2011-03-10]

Příloha B: Sazebník firemního účtu u České spořitelny, a. s.

1) Zřízení, přechod, zrušení účtu

| | cena |
|--------------------------|-------------|
| Zřízení | zdarma |
| Přechod na jiný typ účtu | zdarma |
| Zrušení | zdarma |

2) Produkty a služby zdarma v měsíční ceně

| | cena |
|---|-------------|
| Vedení běžného účtu | zdarma |
| Vyhotovení měsíčního výpisu (výpisové řady) | zdarma |

3) Měsíční cena za produkty

| | cena |
|---|-------------|
| Standard I: 0 až 1 produkt/služba Standard | 92,00 Kč |
| Standard II: 2 až 3 produkty/služby Standard | 172,00 Kč |
| Standard III: 4 až 5 produktů/služeb Standard | 342,00 Kč |
| 6. a každý další produkt/služba Standard jednotlivě | + 30,00 Kč |

4) Měsíční cena za produkty a služby Transakce - ceny jsou účtovány samostatně

| | cena |
|---|-------------|
| Elektronické transakce I (14 transakcí) | 24,00 Kč |
| Elektronické transakce II (36 transakcí) | 64,00 Kč |
| Elektronické transakce III (80 transakcí) | 134,00 Kč |
| Komplexní transakce I (14 transakcí) | 54,00 Kč |
| Komplexní transakce II (36 transakcí) | 134,00 Kč |
| Komplexní transakce III (80 transakcí) | 304,00 Kč |
| Komplexní transakce IV (150 transakcí) | 534,00 Kč |

5) Měsíční cena za produkty a služby Speciál - ceny jsou účtovány samostatně

| Pojištění klíčových osob | <i>Limit plnění 250 000 Kč</i> | <i>Limit plnění 500 000 Kč</i> | <i>Limit plnění 1 000 000 Kč</i> | <i>Limit plnění 1 500 000 Kč</i> |
|--|------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------|
| Soubor pojištění A - úmrtí a invalidita 3. stupně následkem úrazu | 115 Kč | 225 Kč | 385 Kč | 545 Kč |
| Soubor pojištění B - úmrtí a invalidita 3. stupně z jakýchkoliv příčin | 325 Kč | 585 Kč | 1 155 Kč | 1 555 Kč |

Zdroj: interní materiál České spořitelny, a. s.

**Příloha C: Ceník bankovních účtů pro firmy společnosti Société Générale platn y
od 1. břejna 2011**

Your day-to-day accounts

| Maintaining your account | | EUR |
|--|-------------------------------------|------|
| Administrative file opening and updated client status (legal, fiscal, accounting, etc.) | | |
| <i>This annual commission is payable in addition to recovery of costs incurred (mortgage conservation, court registry, land registry, etc.).</i> | | |
| ▶ For companies | | |
| Your turnover | | |
| Less than or equal to 4.5 million euros | min. 230.00 | |
| Between 4.5 and 15 million euros..... | min. 460.00 | |
| From 15 million euros | min. 920.00 | |
| ▶ For non-profit organisations | | |
| | min. 125.00 | |
| | max. 245.00 | |
| Account maintenance commissions | | |
| <i>Monthly commissions are calculated and payable at the end of each closing period.</i> | | |
| ▶ Fixed commission | | |
| ✓ Account in euros | min. 23.00 | |
| ✓ Account in other currency | min. 33.00 (or equivalent value) | |
| ▶ Turnover commission | | |
| ✓ Minimum per month | From 0.8‰ to 2.00‰ | 5.00 |
| ▶ Provision of interest statements | | |
| ✓ Paper | 8.00 per scale | |
| ✓ Electronic (internet or file transfer) | 8.00 per scale | |
| Account statements | | |
| <i>These commissions are payable monthly.</i> | | |
| ▶ Monthly or fortnightly | No charge | |
| ▶ Weekly | 3.24 | |
| ▶ Daily | 20.52 | |

| Mail collection from branch | | EUR |
|---|--|------|
| <i>This monthly commission is payable per account.</i> | | |
| ▶ Mail kept at the branch at the customer's request..... | | 6.80 |

Your information requests

| Request for particular information | | EUR |
|---|--|------------------------|
| <i>This commission, determined according to the scale of the request, applies to information requests received from firms responsible for companies' accounts. The information is provided once the account holder's agreement has been obtained.</i> | | |
| ▶ Information request..... | | min. 165.00 |
| Search for a document | | |
| ▶ Account statement | | 11.00 Per statement |
| ▶ Other document (per item) | | |
| ✓ Less than one year old | | 11.50 |
| ✓ More than one year old..... | | 26.00 |
| ▶ Supplement per copy..... | | 0.70 |

| Electronic banking | | EUR |
|---|--|-----|
| <i>See Cash Management section page 14.</i> | | |

Your other transactions

| Safe deposit box | | EUR |
|---|--|---|
| <i>This annual commission applies to the accountholder renting the box.</i> | | |
| ▶ Safe deposit box up to 30dm³ for content value insured up to 30,500 EUR | | 75.25 |
| ▶ Other volumes and/or insurance | |  |

Your day-to-day accounts

| | EUR |
|---|---|
| Third-party debtor notice or seizure received | |
| ► Per notice or seizure received | 93.50 |
| ► Administrative opposition | 10% of the amount owed (capped at 93.50) |
| Transactions resulting in an operating incident and requiring special processing | |
| ► Per transaction and in the context of the signing of a treasury Agreement (daily cap: six transactions)..... | min. 7.40 |
| ► For any other transaction | min. 12.15 |
| Commercial information in France | |
| ► Cycléa Pack@Rating Information <i>This package provides unlimited internet access to financial and commercial information about all companies registered in the pack.</i> |  |

Non-profit organisations – Your specific transactions

| | EUR |
|---|------|
| Quiétis Associations | |
| <i>An insurance and services product linked to the non-profit organisation's current account with Société Générale.</i> | |
| ► Per current account (monthly premium) | 2.90 |
| Jazz Associations ^(M) | |
| ► Monthly premium | 9.00 |
| JAZZ Associations includes the following: | |
| – Subscription to Progéliance net (options not included) | |
| – Quiétis Associations Insurance | |
| – Monthly fixed account maintenance costs, annual commission for account admin and updating of accounting, legal and fiscal status | |
| – Fees for cancellation of cheques and direct debits (including recal of debits) | |
| – Fees for issuing three bankers cheques per year | |
| Savings accounts | |
| ► Déclic Seuil Automatic transfer into savings account (annual commission; service reserved for Non-profit organisations) | 7.81 |

Pramen:

<https://static.societegenerale.fr/ent/ENT/Repertoire_par_type_de_contenus/Fichiers_uploads/PDF/Tarifs/tarifs_2011_uk.pdf>. [cit. 2011-03-23]